E.T.A. Hoffmann

Mester Martin og hans svende

E. T. A. Hoffmann

Mester Martin og hans svende

eBibliotek 1800

2022

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af E. T. A. Hoffmann: *Mester Martin og hans svende* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of E. T. A. Hoffmann: *Mester Martin og hans svende* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of*

art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Hvorledes hr. Martin blev valgt til kærtemester og takkede for det

Den første maj i året 1580 holdt bødkernes og vinkypernes hæderlige lav i den fri rigsstad Nürnberg efter gammel sæd og skik deres højtidelige lavsforsamling. Kort tid i forvejen var én af forstanderne, eller de såkaldte *kærtemestre*, blevet båret til graven. Derfor skulle der vælges en ny. Valget faldt på mester Martin. I virkeligheden kunne næsten heller ingen måle sig med ham, når det gjaldt om at forfærdige et stærkt og sirligt vinfad; ingen forstod sig som han på behandlingen af vinen i kælderen, hvorfor han da også havde de fornemste herrer til sine kunder og levede i den mest blomstrende velstand, ja, måske ligefrem i rigdom. Da derfor mester Martin var blevet valgt, sagde den værdige rådsherre Jacobus Paumgartner, som stod i spidsen for lavet som håndværksherre:

"I har gjort meget vel, mine venner, i at kåre mester Martin til jeres forstander, for embedet kan ikke befinde sig i bedre hænder. Mester Martin er højagtet af alle, som kender ham, på grund af hans store dygtighed og erfaring i den kunst at hege og pleje den ædle vin. Hans store flid, hans hæderlige levned til trods for al den rigdom, som han har erhvervet, kan tjene jer alle til forbillede. Så vær da altså tusind gange hilset som vor værdige forstander, min kære mester Martin."

Med disse ord rejste Paumgartner sig fra sin plads og trådte nogle skridt frem med åbne arme, idet han ventede, at mester Martin ville komme ham i møde. Denne støttede da også snart begge sine arme mod stolearmene og rejste sig langsomt og med besvær, hvad hans velnærede krop krævede. Så skred han lige så langsomt ind i Paumgartners hjertelige omfavnelse, som han næppe besvarede.

"Nå, mester Martin," sagde Paumgartner noget forundret, "synes I måske ikke om, at vi har valgt jer til vor kærtemester?"

Mester Martin slog med nakken, som det var hans sædvane, tog med begge hænder ned på sin tykke bug og stirrede med vidt opspilede øjne på forsamlingen, idet han satte underlæben frem foran overlæben. Så begyndte han, henvendt til Paumgartner, således:

"Mine kære, værdige herrer, hvorfor skulle jeg dog ikke synes om at modtage, hvad der tilkommer mig? Hvem forsmår at modtage lønnen for bravt arbejde, hvem viser en dårlig skyldner fra sin dørtærskel, når han endelig kommer for at betale de penge, som han har lånt for lang tid siden? I kære mænd" – Martin henvendte sig til de mestre, som sad rundt omkring – "I kære mænd, det er nu endelig en gang faldet jer ind, at jeg – jeg må være forstander for vort ærbare lav. – Hvad forlanger I af forstanderen? – Skal han være den dygtigste i sit håndværk? Gå hen og se på mit kæmpefad, mit brave mesterstykke, og sig så, om én af jer kan berømme sig af at have lavet noget lignende i styrke og sirlighed. Ønsker I, at forstanderen skal eje gods og guld? Kom til mit hus, og jeg vil åbne mine kister og kasser, og I skal glæde jer ved glansen af det funklende guld og sølv. Skal forstanderen være æret af store og

små? Forhør jer blandt vore høje herrer i rådet, spørg fyrster og herrer rundt omkring vor gode stad Nürnberg, spørg den højærværdige biskop af Bamberg, spørg, hvad de alle mener om mester Martin. Nå, jeg tror ikke, at I får noget fælt at høre!"

Med disse ord klappede hr. Martin sig velbehageligt på sin tykke mave, smålo med halvt lukkede øjne, og da de alle tav, mens kun hist og her en eller anden rømmede sig betænkeligt, fortsatte han: "Men jeg mærker nok, og jeg ved det godt, at jeg nu oven i købet skal takke, fordi Herren endelig ved dette valg har lyst op i jeres hoveder. – Nå ja – når jeg modtager lønnen for mit arbejde, når skyldneren betaler mig de penge, han har lånt af mig, så skriver jeg under regningen: *Betaling modtaget med tak. Thomas Martin. Bødker- og kypermester, her.* – Så vær da alle af hjertet takket for, at I betalte mig en gammel gæld, idet I valgte mig til jeres forstander og kærteherre. For øvrigt lover jeg jer, at jeg skal røgte mit embede med al troskab og bravhed. Lavet og hver enkelt af jer skal jeg, hvis det gøres nødigt, stå bi med råd og dåd så godt, som jeg formår, og med alle mine kræfter. Det skal være mig magtpåliggende at holde vort berømte håndværk i fuld ære og værdighed, som det nu består. Jeg indbyder jer, min værdige håndværksherre, jer alle, I kære venner og mestre, til et muntert måltid næste søndag. Dér vil vi være glade og fornøjede ved et dygtigt glas Hochheimer, Johannisberger eller hvad I ellers har lyst til at drikke af ædel vin i min rige kælder, og overveje, hvad der nu først og fremmest er at gøre til gavn for os alle. – Jeg indbyder jer endnu en gang alle hjerteligt."

Under Martins stolte tale var de ærbare mestres ansigter blevet meget mørke; men de klarede nu op, og efter den dumpe

tavshed fulgte en glad snakken, som meget gik ud på at prise mester Martins store fortjenester og hans udsøgte kælder. Alle lovede at komme om søndagen og rakte den nyvalgte kærtemester hånden. Han klemte den trohjertet og trykkede vel også denne eller hin mester lidt op til sin bug, som om han ville omfavne ham. Man skiltes glade og var i godt lune.

Hvad der dernæst hændtes i mester Martins hus

Det traf sig således, at rådsherren Jacobus Paumgartner, for at komme til sin bolig, måtte gå forbi Martins hus. Da de nu begge to, Paumgartner og Martin, stod udenfor døren til dette hus, og Paumgartner ville gå videre, tog mester Martin sin hue af hovedet, og, idet han ærbødigt bøjede sig så dybt, som han formåede, sagde han til rådsherren: "Gid I dog ikke ville forsmå at træde en liden stund ind i mit ringe hus, min kære, værdige herre. – Vær så venlig at gøre det, så at jeg kan fryde mig og opbygges ved jeres vise tale."

"Kære mester Martin," svarede Paumgartner smilende, "jeg vil gerne dvæle hos jer; men hvorfor kalder I jeres hus for ringe? Jeg ved jo, at ingen af de rigeste borgere kan kappes med jer, hvad prydelser og kosteligt bohave angår. I har jo først for nylig fuldendt den skønne bygning, der gør jeres hus til en pryd for vor berømte rigsstad, og jeg vil slet ikke tale om den indre udstyrelse; for den behøvede jo ingen patricier at skamme sig ved."

Den gamle Paumgartner havde ret; for så snart man havde åbnet den lystbonede dør, der var prydet med rigt messingværk, var den rummelige forhal med sit fint indlagte gulv, med smukke billeder på væggene, med kunstfærdigt lavede skabe og stole, næsten at se til som en pragtsal, og enhver fulgte gerne den opfordring, der i følge gammel skik og

brug var anbragt på vers på en lille tavle, der hang ved siden af døren:

"Hvo træde vil i huset ind,
på pæne sko skal lægge vind,
rense dem han i forvejen må,
så ingen kan føre klage derpå.
Det ved enhver forstandig mand,
at det han ej undlade kan."

Dagen var hed, luften i stuen, nu da tusmørket faldt på, lummer og trykkende, derfor førte mester Martin sin ædle gæst ind i det rummelige og kølige pragtkøkken (det kaldte man på den tid det sted i de rige borgeres huse, der vel var indrettet som køkken, men ikke til brug, og kun for synets skyld var udstyret med alle slags køkkenredskaber). De var næppe trådt ind, før mester Martin råbte med høj røst: "Rosa – Rosa!" Døren gik da også straks op, og mester Martins eneste datter, Rosa, trådte ind.

Gid du, min kære læser, i dette øjeblik rigtig ville mindes vor store Albrecht Dürers mesterværker. Gid du dog ret levende må se de herlige jomfruskikkelser, der er fulde af høj ynde, sød mildhed og fromhed, som man finder hos denne maler. Tænk på den fine, ædle vækst, på den skønt hvælvede, liljehvide pande, på inkarnatet, der som en rosenduft flyder hen over kinderne, på de fine, kirsebærrøde læber, på øjet, i hvilket from længsel er at skue, mens de halvt tilsløres af de mørke øjenvipper, som månestrålen af det mørke løv – tænk på det silkebløde hår, der er kunstfærdigt sat op i sirlige fletninger, tænk på alle disse jomfruers himmelske skønhed, og du ser den yndige Rosa. Hvorledes kunne vel ellers også fortælleren skildre

dig det yndige, himmelske barn? – Men lad det være tilladt også her at mindes en brav, ung kunstner, i hvis bryst en lysende stråle fra den skønne, gamle tid er trængt ind. Der sigtes til den tyske maler Cornelius i Rom. – "Jeg er hverken frøken eller skøn!" – således som Margareta ser ud i Cornelius' tegninger til Goethes mægtige Faust, mens hun siger disse ord, således var også Rosa at skue, når hun i from tugtighed og undselighed følte sig nødsaget til at undgå enhver kåd bejlen.

Rosa nejede i barnlig ydmyghed for Paumgartner, greb hans hånd og førte den til sine læber. Den gamle herres blege kinder farvedes højrøde, og ligesom aftensolen, når den er ved at gå ned, endnu en gang blusser op og pludselig forgylder det sorte løv, således funklede den længst forsvundne ungdom i hans øjne. "Ih nej da!" udbrød han med klar stemme, "ih nej da, min kære mester Martin. I er en velhavende, en rig mand; men den skønneste himmelgave, som Herren har forundt jer, det er jeres datter Rosa. Når hjertet svulmer hos os gamle herrer, der sidder i rådet, og vi ikke kan vende vore svage øjne bort, når vi ser det kære barn, hvem kan så tage de unge mennesker det ilde op, at de bliver stående som forstenede og stivnede, når de møder jeres datter på gaden, at de ser jeres datter i kirken, men ikke den gejstlige mand, at de på Allerengen, eller hvor der ellers er fest, til ærgrelse for alle piger kun flokkes om jeres datter med suk og elskovsblikke og honningsød tale? – Nå, mester Martin, I kan vælge jeres svigersøn blandt vore unge patriciere, eller hvor I ellers vil."

Der kom mørke rynker i mester Martins åsyn. Han bød sin datter at hente en ædel, gammel vin, og da hun, blussende over hele ansigtet og med nedslået blik, var gået ud, sagde han til

den gamle Paumgartner: "Min kære herre, det er vel sandt, at min datter er smykket med en sjælden skønhed, og at Himlen også har gjort mig rig i denne henseende; men hvorfor vil I tale om det i pigens nærværelse? Og at jeg skulle få en patricier til svigersøn, det er der jo slet ikke tale om."

"Ti!" svarede Paumgartner leende. "Ti, mester Martin! Hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med. Kan I da ikke tænke jer, at selv det sløve blod begynder at hoppe i det gamle hjerte, når jeg ser Rosa; og når jeg så trohjertet siger, hvad hun jo selv ret godt må vide, så kan det ikke have slemme følger."

Rosa bragte vinen og to prægtige glas. Martin rykkede det tunge bord, der var prydet med underlige, snittede figurer, hen i midten af stuen. Men næppe havde de to gamle herrer taget plads, næppe havde mester Martin fyldt glassene, før der hørtes hestetrampen udenfor huset. Det var, som om nogen standsede, og nu hørte man hans stemme i forhallen.

Rosa ilede ned og kom snart tilbage med den efterretning, at den gamle junker Heinrich af Spangenberg var der og ønskede at hilse på mester Martin. "I sandhed," udbrød Martin, "det er en smuk og heldig aften, siden min brave, ældste kunde ser ind til mig. Han vil sikkert afgive nye bestillinger." – Med disse ord ilede han så hurtigt, det kunne lade sig gøre, ud til sin velkomne gæst.

Hvorledes mester Martin hævede sit arbejde over alle andres

Hochheimeren perlede i de smukt slebne glas og åbnede de tre herrers tunger og hjerter. Desuden forstod den gamle Spangenberg, der trods sin høje alder endnu var gennemtrængt af frisk livsmod, at diske op med mangen en lystig spøg fra den glade ungdomstid, så at mester Martins bug rystede til gavns, og hvert øjeblik måtte han tørre tårerne af sine øjne på grund af den overvættes latter. Også hr. Paumgartner glemte mere end ellers sin embedsmæssige alvor og gjorde sig til gode med den ædle drik og den lystige samtale. Men da nu Rosa trådte ind igen med den smukke håndkurv under armen, af hvilken hun tog dækketøjet, der var blændende hvidt som nyfalden sne, da hun med huslige lader trippede hid og did, dækkede bordet og besatte det med alle slags krydrede spiser, da hun med et yndigt smil indbød herrerne til ikke at forsmå, hvad der var blevet beredt i hastværk, da standsede samtalen og latteren. Hverken Paumgartner eller Spangenberg vendte deres lysende blik bort fra den yndige jomfru, og selv mester Martin, der sad med foldede hænder, lænet tilbage i stolen, skuede på hendes husmoderlige færd med et velbehageligt smil. Rosa ville fjerne sig; men da sprang den gamle Spangenberg op så hurtig som en yngling, greb den unge pige ved begge skuldre, og, idet de klare

tårer strømmede ud af hans øjne, sagde han den ene gang efter den anden: "Åh, du fromme, skønne englebarn, du søde, kære pige," – så kyssede han hende to, tre gange på panden og vendte dybt grublende tilbage til sin plads. Paumgartner udbragte en skål for Rosa.

"Ja," begyndte Spangenberg, da Rosa var gået, "ja, mester Martin, Himlen har i jeres datter skænket jer et klenodie, som I slet ikke kan vurdere højt nok. Hun bringer jer nok også til stor ære en gang; hvem gad ikke gerne være jeres svigersøn, af hvilken stand han end er!"

"Der ser I," afbrød Paumgartner ham, "I ser, mester Martin, at den ædle herre af Spangenberg tænker ganske som jeg. Jeg ser allerede min kære Rosa som patricierbrud med et rigt perlesmykke i det blonde hår."

"Mine kære herrer," begyndte mester Martin ganske ærgerligt, "mine kære herrer, hvor kan I dog blive ved at tale om en sag, som jeg for tiden endnu slet ikke tænker på? Rosa har nu nået sit attende år, og sådan en pur ung pige kan endnu ikke se sig om efter en brudgom. Hvorledes det kan gå i fremtiden, overlader jeg ganske til Herrens vilje; men så meget er sikkert, at hverken en patricier eller nogen anden skal berøre min datters hånd; det skal kun den bødker og kyper, der har vist sig for mig som den dygtigste og behændigste mester – forudsat, at min datter holder af ham; for jeg vil ikke tvinge mit kære barn til noget som helst i verden, allermindst til et giftermål, som hun ikke synes om."

Spangenberg og Paumgartner så på hinanden fulde af forbavselse over mesterens sælsomme udsagn. Endelig

begyndte Spangenberg efter at have rømmet sig: "Altså, jeres datter må ikke blive gift uden for jeres stand?"

"Nej, Gud bevare hende for det," svarede Martin.

"Men," vedblev Spangenberg, "hvis nu en dygtig mester af et ædelt håndværk, måske en guldsmed eller en ung, brav kunstner, friede til jeres datter, og hun syntes ganske særligt om ham frem for alle andre unge svende, hvad så?"

"Ja," svarede Martin, idet han slog med nakken, "så ville jeg sige: Kære, unge svend, vis mig det smukke vinfad, som I har forfærdiget som jeres mesterstykke! – og hvis han ikke kunne det, så ville jeg venligt åbne døren og høfligst bede ham om at prøve sig frem et andet sted."

"Men hvis nu den unge svend," fortsatte Spangenberg, "ville sige: Noget sådant kan jeg ikke vise jer, men kom med mig op på torvet og se det statelige hus, som strækker sine slanke gavle højt op i luften; det er min mesterbygning..."

"Ak, ak herre!" afbrød mester Martin utålmodigt Spangenbergs tale, "hvorfor vil I dog gøre jer ulejlighed for at overtale mig til noget andet? Min svigersøn skal nu en gang høre til mit håndværk; for mit håndværk anser jeg for det herligste, der gives i verden. Tror I da, at det er nok at sætte bånd om staverne, så at fadet kan holde sammen? Er det ikke allerede skønt og herligt, at vort håndværk forudsætter, at man skal have forstand på, hvorledes man må hege og pleje den ædle vin, denne skønne Himlens gave, for at den kan trives og gennemtrænge os med al kraft og sødhed som en sand, glødende livsånd? Men nu arbejdet på fadene selv – må vi ikke, såfremt det skal lykkes, først tegne og måle alt rigtig fint. Vi må være regnemestre og målekunstnere; for hvor kunne vi ellers

bedømme fadets rette forhold? Herre, mit hjerte hopper af glæde, når jeg sætter sådan et godt fad på dellingen, efter at staverne er blevet ordentligt lavede til med bødkerøksen; når så svendene svinger køllerne, og de falder ned på drivholterne, klip, klap – klip, klap – å, det er en dejlig musik! Dér står det vellykkede fad, og jeg vil ikke nægte, at jeg ser mig lidt stolt om, når jeg tager krydset og sætter mit håndværksmærke, der er kendt og æret af alle brave vinmestre, på fadets bund. – I talte om bygmestre, kære herre, nu vel, sådan et stateligt hus er vel et herligt værk; men hvis jeg var bygmester og gik forbi mit værk, og hvis da en eller anden uren ånd, en uduelig, skurkagtig fyr, som havde købt huset, så fra karnappen ned på mig, så ville jeg skamme mig af mit inderste hjerte; af lutter ærgrelse og fortrydelse ville jeg få lyst til at ødelægge mit eget værk. Men sådan noget kan ikke ske med det, jeg skaber; i det bor en gang for alle kun den reneste ånd på jorden, den ædle vin. – Mit håndværk være priset!"

"Jeres lovtale," sagde Spangenberg, "er meget dygtig og bravt ment: Det gør jer ære, når I sætter jeres håndværk højt, men bliv blot ikke utålmodig, hvis jeg ikke slipper jer endnu. Sæt nu virkelig, at en patricier kom og bejlede til jeres datter! – Når livet sådan rigtig træder frem for én, så former mangt og meget sig vel helt anderledes, end man har troet."

"Ak," udbrød mester Martin temmelig heftigt, "hvad andet kunne jeg da gøre end bukke høfligt og sige: Kære herre, hvis I var en dygtig bødker – men nu –"

"Hør nu videre," faldt Spangenberg ham i talen; "hvis der nu en skønne dag kom en smuk knøs på en stolt hest, med

strålende følge, i prægtige klæder, og standsede udenfor jeres hus og begærede jeres Rosa til hustru –"

"Ho! Ho!" udbrød mester Martin heftigere end før. "Så ville jeg styrte af sted så hurtigt som muligt og lukke porten med lås og slå. Jeg ville råbe til ham: Rid videre, rid videre, strenge hr. junker; sådanne roser som min blomstrer ikke for jer; min vinkælder, mine guldskillinger kunne vel komme jer tilpas, og I ville tage pigen med i købet – men rid I bare videre, rid I videre!"

Den gamle Spangenberg rejste sig ildrød i hele ansigtet; han satte begge hænder imod bordet og stirrede ned for sig. "Nu kun endnu ét spørgsmål, mester Martin," begyndte han efter en stund. "Hvis junkeren udenfor jeres hus var min egen søn; hvis jeg selv holdt med ham ved porten, ville I så også låse døren? Ville I også tro, at vi kun var kommet for jeres vinkælders og jeres gulds skyld?"

"Ingenlunde, ingenlunde, min kære, nådige herre. Jeg ville venligt åbne døren for jer; alt i mit hus skulle være til jeres og jeres hr. søns rådighed; men med hensyn til min Rosa ville jeg sige: Gid dog Himlen ville have føjet det således, at jeres brave hr. junker kunne være blevet en dygtig bødker og kyper; ingen på jorden skulle have været mig så velkommen en svigersøn som han, men nu – men nu – Ak, kære, værdige herre, hvorfor vil I pine og drille mig med sådanne underlige spørgsmål? – Vor lystige samtale er holdt ganske op, og glassene bliver stående helt fulde. Lad os dog slet ikke tale om min svigersøn og Rosas bryllup! Jeg drikker et glas for jeres junker, der, som jeg hører, skal være en smuk herre."

Mester Martin greb sit glas, Paumgartner fulgte hans eksempel, idet han udbrød: "Al ubehagelig tale skal være til ende, og jeres brave junker skal leve!"

Spangenberg klinkede og sagde så med et tvungent smil: "I kan tænke jer, at jeg kun sagde dette for spøg; for kun frækt elskovsvanvid kunne drive min søn, der kan kåre sin hustru i de ædleste slægter, til ikke at ænse rang og fødsel for at bejle til jeres datter; men noget venligere kunne I dog have svaret mig."

"Ak, kære herre," svarede mester Martin, "selv i spøg kunne jeg ikke tale anderledes til jer, end jeg ville gøre, hvis sligt underligt tøjeri, som I fablede om, virkelig skulle ske. Lad mig for øvrigt beholde min stolthed; for I selv må dog bevidne mig, at jeg er den dygtigste bødker og kyper vidt og bredt, at jeg forstår mig på vin, at jeg holder trolig fast ved vor i Gud hvilende, højsalige kejser Maximilians gode vinorden, at jeg som en from mand forsmår al ugudelighed, at jeg aldrig fordamper mere end ét lod rent svovl i mit store fad, hvilket er nødvendigt for at bevare vinen – alt dette vil I, kære, værdige herre, vel tilstrækkelig kunne smage på min vin."

Spangenberg forsøgte, idet han atter indtog sin plads, at sætte et muntert ansigt op, og Paumgartner bragte andre sager på tapetet; men som det sædvanligvis går, at når et instruments strenge en gang er forstemte, så bliver de det atter og atter, således anstrengte mesteren sig forgæves for på ny at fremkalde de blidttonende akkorder, som lød først, således kunne de tre gamle herrer nu slet ikke få nogen tale eller noget ord til at passe sammen. Spangenberg råbte på sin svend og forlod ganske mismodigt mester Martins hus, ind i hvilket han var trådt så munter og glad.

Den gamle bedstemoders spådom

Mester Martin var lidt forlegen over sin gamle, brave kundes bortgang i en sådan misstemning, og han sagde til Paumgartner, der lige havde drukket det sidste glas og nu også ville gå: "Men jeg ved da heller ikke, hvad den gamle herre mente med sin tale, og hvorfor han oven i købet til sidst kunne blive ærgerlig."

"Kære mester Martin," svarede Paumgartner, "I er en dygtig og brav mand, og en sådan har lov til at holde på, hvad han med Guds hjælp udfører godt, og hvad der har bragt ham rigdom og ære – kun må det ikke udarte til pralerisk stolthed; det strider mod al kristelig sans. Allerede i lavsforsamlingen i dag var det ikke ret af jer, at I satte jer selv over alle andre mestre, selv om I virkelig forstår mere af jeres kunst end de andre; men at I ligefrem kaster dem det i ansigtet, det kan jo kun vække forargelse og mismod. Og så i aften – så forblændet kunne I da vel ikke være, at I søgte noget andet i Spangenbergs tale end en spøgefuld prøve på, hvor langt I vel ville drive det med jeres stivsindede stolthed. Hårdt måtte I jo krænke den værdige herre, når I i enhver junkers bejlen til jeres datter kun ville se lav havesyge. Og alt ville dog være gået godt endnu, hvis I havde taget jer lidt i vare, da Spangenberg begyndte at tale om sin søn. I kunne jo f. eks. have sagt: Ja, min kære, værdige herre, hvis I selv kom med jeres søn og bejlede for ham, ja, så ville jeg

ikke være fattet på så høj en ære, og jeg ville vakle i mine fasteste beslutninger. Hvis I havde talt således, så ville det ikke have haft anden følge, end at den gamle Spangenberg havde glemt sin uvilje helt, havde smilet muntert og var blevet i godt lune ligesom før."

"Skænd kun på mig," sagde mester Martin, "ja, skænd kun ordentlig på mig, jeg har nok fortjent det; men da den gamle kom med den slags meningsløs tale, så følte jeg mig til mode, som om man snørede halsen sammen på mig, og jeg kunne ikke svare anderledes."

"Og så," fortsatte Paumgartner, "og så dette vanvittige forsæt, at I endelig kun vil give jeres datter til en bødker og vinkyper. I siger, at I vil give jeres datters skæbne i Himlens hånd, og så foregriber I dog med jordisk kortsynethed den evige magts beslutninger, idet I egensindigt i forvejen fastsætter, i hvilken lille kreds jeres svigersøn skal vælges. Det kan ødelægge både jer og Rosa. Mester Martin, I må lade slig ukristelig, barnagtig tåbelighed fare; I må lade den evige magt råde; den vil nok lægge den rigtige beslutning i jeres datters fromme hjerte."

"Ak, min værdige herre," sagde mester Martin ganske forsagt, "nu først indser jeg, hvor ilde jeg har handlet i ikke straks at sige alt. I mener, at det kun er, fordi jeg værdsætter mit håndværk så højt, at jeg er kommet til den ufravigelige beslutning, at Rosa kun skal ægte en bødkermester. Men det er ikke således. Der er endnu en anden helt vidunderlig og hemmelighedsfuld grund. Jeg kan ikke lade jer gå, uden at I har erfaret alt; jeres vrede på mig skal ikke vare natten over. Sæt jer, jeg beder jer inderligt derom; bliv her endnu et øjeblik – se, her står endnu en flaske af

den ældste vin, som den mismodige junker har forsmået – find jer i at blive lidt hos mig endnu!"

Paumgartner forbavsedes over mester Martins venlige overtalelser, der ellers ikke lå for hans natur; det var som om der tyngede noget hårdt på mandens hjerte, som han gerne ville være fri for. Da nu Paumgartner havde sat sig og drukket et glas vin, begyndte mester Martin på følgende måde:

"I ved, min kære, værdige herre, at min brave hustru, snart efter at Rosa var født, døde som følge af den hårde barselseng. Den gang levede endnu min ældgamle bedstemoder – såfremt man da kan kalde det for at leve, når man er stokdøv og blind, næppe formår at sige et ord, ja er lammet i alle lemmer og ligger i sengen både dag og nat. Rosa var blevet døbt, og ammen sad med barnet i den stue, hvor bedstemoderen lå. Jeg var som bedøvet og, når jeg så det skønne barn, så vidunderlig glad og vemodig til mode; jeg var så dybt bevæget, at jeg følte mig uduelig til ethvert arbejde og stille indadvendt stod ved den gamle bedstemoders seng, idet jeg priste hende lykkelig, fordi hun ikke mere følte nogen jordisk smerte. Og mens jeg nu således så ind i det blege åsyn, da begyndte hun på en gang at smile så sælsomt; det var, som om de indskrumpede træk blev glattet ud, og som om der kom farve i de blege kinder. – Hun rejste sig og strakte, ligesom om hun pludselig blev besjælet af en vidunderlig kraft, sine lammede arme ud, hvad hun ellers aldrig formåede, og sagde tydeligt med en svag og blidt klingende røst: 'Rosa – kære Rosa –' Ammen rejser sig og bringer hende barnet, som hun vugger frem og tilbage i sine arme. Men nu, min værdige herre, tænk jer nu min forbavselse, ja, min skræk, da den gamle med høj og kraftig røst begynder at

synge en sang til den glade og muntre melodi, som hr. Hans Berchler, gæstgiver i *Ånden* i Strassburg, har skrevet. Den lød således:

Pigelil med kinder fine,
Rosa, hør mit bud!
Fri du er for sorg og pine,
når du elsker Gud!
Fri for spot du stedse være,
Dårligt ønske aldrig nære!
Han bringer et strålende bo,
hvori krydrede bølger rinde,
lyse engle synge fro
om Guds herlighed,
om trofast kærlighed;
lyt til den yndige sang!
Det skønne bo med gylden pragt
har den dig ind i huset bragt,
som du i favn skal kærligt tage;
frygt ej, din fader vil ham vrage;
din brudgom han bliver med sang og klang.
Den, der sligt til huset bringer,
giver held og lykke vinger.
Pigelil med øjne klare,
lyt nu til mit ord,
og din lykke bliver stor,
Gud vil dig bevare!

Da hun havde sunget denne sang til ende, lagde hun barnet sagte og forsigtigt ned på tæppet, og, idet hun lagde sin visne, sitrende hånd på dets pande, hviskede hun nogle uforståelige

ord; men den gamles forklarede åsyn viste, at det var en bøn, hun fremsagde. Så sank hun igen med hovedet ned på puden, og i det øjeblik, da ammen bar barnet bort, sukkede hun dybt. Så var hun død."

"Det er en vidunderlig historie," sagde Paumgartner, da mester Martin tav; "men jeg kan dog slet ikke indse, hvorledes den gamle bedstemoders spådomssang kan hænge sammen med jeres stivsindede forsæt om kun at give Rosa til en bødkermester."

"Ak," svarede mester Martin, "hvad kan være klarere, end at den gamle i sit livs sidste øjeblik, ganske særlig oplyst af Herren, med spådomsrøst forkyndte, hvorledes det skulle gå med Rosa, hvis hun skulle være lykkelig. Den brudgom, der med det strålende bo bringer rigdom, lykke og velsignelse ind i huset, hvem anden kan det være end den dygtige bødker, der har gjort sit mesterstykke, sit strålende hus, færdigt hos mig? I hvilket andet hus end i vinfadet rinder der krydrede bølger? Og når vinen arbejder, så bruser og summer det også og plasker; dermed menes de små engle, som fare op og ned i bølgerne og synger lystige sange. Jo, jo, den gamle bedstemoder mente ikke nogen anden brudgom end en bødkermester, og derved skal det også blive."

"Kære mester Martin," sagde Paumgartner, "I forklarer den gamle bedstemoders ord udelukkende på jeres vis; jeg kan nu slet ikke rigtig gå ind på jeres fortolkning, og jeg holder fast ved, at I må overlade det til Himlens styrelse og til jeres datters hjerte, i hvilket sikkert den rigtige fortolkning ligger skjult."

"Og jeg," afbrød Martin ham utålmodigt, "jeg holder fast ved, at min svigersøn nu én gang for alle ikke skal være andet end en

dygtig bødker og kyper."

Paumgartner var lige ved at blive vred over Martins egensindighed, men han styrede sig og rejste sig op, idet han sagde: "Det er blevet sent, mester Martin, lad os nu holde op med at drikke og tale; begge dele synes ikke mere at være os tjenlige."

Da de trådte ud i forhallen, stod der en ung kvinde med fem drenge, af hvilke den ældste næppe var otte år, den yngste næppe et halvt. Kvinden jamrede og hulkede. Rosa løb herrerne i møde og sagde: "Å, store Gud, nu er Valentin alligevel død; dér står hans hustru med børnene."

"Hvad behager? – Er Valentin død?" udbrød mester Martin ganske bestyrtet. "Hvilken ulykke! – I kan tænke jer, min værdige herre," sagde han derpå til Paumgartner, "Valentin var den flinkeste svend, som jeg havde i arbejde, og tillige flittig og brav. For nogle uger siden sårede han sig farligt med en økse, da vi var ved at lave et stort fad. Såret blev værre og værre; han fik en heftig feber og er nu død i sine mest blomstrende år."

Derpå gik mester Martin hen til den trøstesløse kvinde, der badet i tårer klagede over, at hun vel nu måtte gå til grunde i nød og elendighed.

"Hvad tænker I dog om mig?" sagde mester Martin. "Det er i min tjeneste, at jeres mand har fået det farlige sår, og jeg skulle forlade jer i nøden! – Nej, I hører alle sammen fra nu af til mit hus; i morgen, eller når I vil, begraver vi jeres stakkels mand, og så drager I med jeres drenge til min gård udenfor Frue Port, hvor jeg har mit smukke værksted og daglig arbejder med mine svende; dér kan i så styre mit hus, og jeres dygtige drenge vil jeg opdrage, som om det var mine egne sønner. Og jeg vil blot sige

jer, jeg optager også gerne jeres gamle fader i mit hus. Han var en dygtig bødkersvend, da han endnu havde kraft i sin arm. Nå ja! Selv om han ikke mere kan håndtere øksen, køllen eller båndhagen eller arbejde ved høvlebænken, så kan han dog vel endnu bruge tængslen eller skrabe båndene for mig. Nok sagt; han skal blive optaget i mit hus sammen med jer."

Hvis mester Martin ikke havde grebet kvinden, så var hun næsten bevidstløs af smerte og rørelse sunket om for hans fod. De ældste drenge hængte sig ved ham, og de to yngste, som Rosa havde taget på armen, strakte hænderne ud efter ham, som om de havde forstået alt. Den gamle Paumgartner sagde smilende, idet de lyse tårer stod i hans øjne: "Mester Martin, man kan ikke blive vred på jer," og gik så til sit hjem.

Hvorledes de to unge svende Friedrich og Reinhold gjorde hinandens bekendtskab

På en smuk, græsrig høj, der var omgivet af høje træer, lå en ung svend af stateligt udseende; han hed Friedrich. Solen var allerede gået ned, og rosenflammer lyste i den fjerne horisont. Ganske tydeligt kunne man på afstand se den blomstrende rigsstad Nürnberg, der bredte sig i dalen og kækt sendte sine stolte spir op imod aftenrøden, så dens guld strømmede ud over stadens tinder. Den unge svend havde støttet armene mod sin rejsebylt, der lå ved siden af ham, og så med længselsfulde blikke ned i dalen. Så plukkede han nogle blomster, der stod omkring ham i græsset, og kastede dem op imod aftenrøden; derpå så han atter sørgmodigt lige ud, og varme tårer perlede i hans øjne. Endelig hævede han hovedet, bredte begge sine arme ud, som om han ville omfavne en elsket skikkelse, og sang med lys og helt yndig røst følgende sang:

Næppe jeg fatter,
mit søde hjem,
at jeg skuer dig atter!
Dig var trofast mit hjerte
i lyst og i smerte.
O rosenfarve, stig frem!
Kun roser jeg ønsker at skue,
elskovsblomsten så skær!
Skal du da sprænges, o svulmende bryst?
Kan du ej tåle tankernes hær?
Jeg holder dig fast i smerte og lyst,
du herlige, gyldne aftenskær!
Vær mit bud, o stråle smuk,
bring min tåre og mit suk
trofast til min pige.
Og dør jeg, hvis rosen da sørger
og dig om årsagen spørger,
da skal du sige
og svare i hast:
"Af elskov hans hjerte brast."

Efter at Friedrich havde sunget denne sang, fremtog han af sin rejsebylt et lille stykke voks, varmede det ved sit bryst og begyndte kunstfærdigt at forme en smuk rose med hundrede fine blade. Under dette arbejde nynnede han enkelte strofer af den sang, han havde sunget, og han var så fordybet i sig selv, at han ikke lagde mærke til en smuk yngling, der længe havde stået bag ved ham og ivrigt iagttaget hans arbejde.

"Min ven," begyndte nu den unge mand, "det er et smukt stykke arbejde, I former dér."

Friedrich så sig ganske forskrækket om, og da han opdagede den fremmede yngling og så ind i hans mørke, venlige øjne, var han til mode, som om han allerede havde kendt ham længe. Han svarede smilende: "Ak, kære herre, hvor gider I lægge mærke til sligt legeværk, som tjener mig til tidsfordriv på rejsen?"

"Hvis I," svarede den fremmede yngling, "kalder denne blomst, der er så trofast formet efter naturen, for legeværk, så må I være en meget øvet kunstner. I fryder mig på dobbelt vis. Først følte jeg mig helt grebet af jeres sang, som I sang så smukt efter Martin Häschers skønne tone, og så måtte jeg i høj grad beundre jeres kunstfærdighed i at forme. Hvor agter I at vandre hen i dag?"

"Målet for min rejse ligger lige dér for vore øjne," svarede Friedrich. "Jeg vil til mit hjem, til den blomstrende rigsstad Nürnberg; men solen er allerede sunket dybt ned, derfor vil jeg overnatte nede i landsbyen; i morgen ganske tidlig tager jeg af sted, og ved middagstid kan jeg være i Nürnberg."

"Hvor det træffer sig heldigt," udbrød ynglingen glad; "vi skal samme vej, jeg skal også til Nürnberg. Jeg vil overnatte her i landsbyen sammen med jer, og så drager vi videre i morgen. Lad os så snakke lidt sammen."

Ynglingen, som hed Reinhold, kastede sig ned i græsset ved siden af Friedrich og sagde: "Ikke sandt, jeg tager ikke fejl: I er en dygtig støbekunstner, det kan jeg se af den måde, I modellerer på; eller I arbejder i guld og sølv."

Friedrich så ganske bedrøvet ned for sig og begyndte så med forsagt røst: "Ak, kære herre, I anser mig for noget meget bedre og større, end jeg virkelig er. Jeg vil sige jer ganske ligefremt, at

jeg har lært bødkerprofessionen og skal i arbejde hos en bekendt mester i Nürnberg. Nu foragter I mig vel, fordi jeg kun sætter bånd om fade og tønder og ikke formår at modellere og støbe herlige billeder."

"Jeg skulle foragte jer, fordi I er bødker – jeg selv er ikke andet!"

Friedrich stirrede på ham; han vidste ikke, hvad han skulle tro; for Reinholds dragt passede rigtignok til alt andet end til en rejsende bødkersvend; hans vams var af fint, sort klæde, besat med fløjl; den fine halsstrimmel, den korte, brede kårde, baretten med en lang nedhængende fjer berettigede snarere til at tro, at han var en velhavende købmand – og dog var der i ynglingens ansigt og i hans hele skikkelse noget vidunderligt, som ganske bragte ens tanker bort fra købmanden.

Reinhold bemærkede Friedrichs tvivl; han åbnede sin rejsebylt, tog skødskindet og knivbestikket frem og sagde så: "Se dog her, min ven, tvivler du endnu om, at jeg er din kammerat? Jeg ved, at du undrer dig over min påklædning; men jeg kommer fra Strassburg, der går bødkerne stateligt klædt som adelsmænd. Rigtignok har jeg ellers, som du, nok haft lyst til noget andet, men nu sætter jeg bødkerhåndværket over alt, og jeg har knyttet mangt et skønt livshåb til det. Går det ikke også dig således, kammerat? – Men det synes mig næsten, som om der uforvarende er blevet kastet en mørk skygge ind i dit muntre ungdomsliv, så at du ikke formår at se dig glad om. Den sang, du sang før, var fuld af elskovslængsel og smerte; men der var toner i den, der ligesom kom frem fra mit eget bryst, og jeg er til mode, som om jeg allerede vidste alt, hvad der er gemt i

dig. Så meget snarere kan du betro mig alt; i Nürnberg skal vi jo desuden være og vedblive at være brave kammerater."

Reinhold slyngede sine arme om Friedrich og så ham venligt ind i øjnene; derpå sagde Friedrich: "Jo mere jeg ser på dig, brave svend, des mere føler jeg mig draget til dig; jeg hører tydeligt i mit indre en vidunderlig stemme, der klinger som et trofast ekko efter en beslægtet ånds venlige ord. Jeg må sige dig alt! – Jeg mener ikke dermed, at jeg stakkels menneske skulle have vigtige hemmeligheder at betro dig; men kun en trofast vens bryst har plads for fremmed smerte, og jeg har i vort unge bekendtskabs første øjeblik holdt dig for min trofaste ven. – Jeg er nu blevet bødker og kan rose mig af at forstå mit håndværk, men fra barndommen af var hele min tanke henvendt på en anden og vel skønnere kunst. Jeg ville være en stormester i billedstøbning og i sølvarbejde som Peter Vischer eller italieneren Benvenuto Cellini. Med ildfuldhed arbejdede jeg hos hr. Johannes Holzschuer, den berømte sølvarbejder i mit hjem, som, skønt han jo ikke selv støbte billeder, dog kunne give mig al anledning dertil. I hr. Holzschuers hus kom ikke sjældent bødkermesteren hr. Tobias Martin med sin datter, den skønne Rosa. Uden at jeg selv anede det, blev jeg forelsket i hende. Jeg forlod hjemmet og drog til Augsburg for ret at lære billedstøberkunsten; men nu først slog den lyse kærligheds lue ret op i mit indre. Jeg så og hørte kun Rosa; alt arbejde, alle anstrengelser, som ikke førte mig til hendes besiddelse, væmmedes jeg ved, og derfor slog jeg ind på den eneste vej dertil. Mester Martin giver kun sin datter til en bødker, der leverer det dygtigste mesterstykke i hans hus og desuden tiltaler hans datter. Jeg lagde min kunst til side og lærte

bødkerhåndværket. Jeg ville til Nürnberg og tage arbejde hos mester Martin. Men nu, da hjemmet ligger foran mig, og Rosas billede står rigtig tydeligt for mine øjne, nu er jeg lige ved at forgå af tvivl, angst og nød. Nu ser jeg klart det tåbelige i min adfærd. Jeg ved jo ikke, om Rosa elsker mig, eller om hun nogen sinde kan elske mig."

Reinhold havde med stigende opmærksomhed lyttet til Friedrichs historie. Nu støttede han hovedet imod sin arm, og, idet han skjulte sine øjne med hånden, spurgte han mørkt: "Har Rosa da aldrig givet jer et tegn på sin kærlighed?"

"Ak nej," svarede Friedrich, "da jeg forlod Nürnberg, var Rosa snarere barn end jomfru. Hun kunne godt lide mig; hun smilede yndigt til mig, når jeg utrættelig plukkede blomster med hende i hr. Holzschuers have og bandt kranse med hende."

"Ja, så er der jo slet intet håb tabt," udbrød på én gang Reinhold så heftigt og med en så hæsligt skingrende stemme, at Friedrich næsten blev forfærdet. Han rejste sig samtidig, kården klirrede ved hans side, og mens han nu stod så knejsende dér, faldt nattens mørke skygger på hans blege åsyn og vansirede dets milde træk på så styg en måde, at Friedrich ængsteligt udbrød: "Hvad er der pludselig i vejen med dig?" Med disse ord trådte han et par skridt tilbage og stødte med foden mod Reinholds rejsebylt. Da lød der en lyd som af strenge, og Reinholdt udbrød vredt: "Du onde svend, knus ikke min lut!"

Instrumentet var bundet til rejsebylten; Reinhold løsnede det og greb vildt i det, som om han vilde sprænge alle strenge; men snart blev hans spil blidt og melodisk.

"Kære broder," sagde han i den samme milde tone som før, "lad os nu gå ned i landsbyen. Her har jeg et godt middel til at

mane de onde ånder, der måske træder i vejen for os og især kunne volde mig fortræd."

"Ak, kære broder," svarede Friedrich, "hvad skulle onde ånder kunne gøre os? Men dit spil er yndigt, bliv kun ved med det."

De gyldne stjerner var stået op på himlens mørke blå, nattevinden strøg med dump susen hen over de duftende enge, bækken mumlede højere, og rundt omkring brusede de mørke træer fra den fjerne skov. Da drog Friedrich og Reinhold ned ad bakken spillende og syngende, og lys og klar som på strålende vinger bølgede deres længselsfulde sangs søde toner gennem luften. Da de havde fundet et natteleje i landsbyen, kastede Reinhold hurtigt lutten og rejsebylten fra sig og trykkede stormfuldt Friedrich til sit bryst, mens Friedrich på sine kinder følte de brændende tårer, som Reinhold havde udgydt.

Hvorledes de to unge svende, Reinhold og Friedrich, blev optaget i mester Martins hus

Da Friedrich vågnede næste morgen, savnede han sin nylig vundne ven, der havde kastet sig på strålejet ved siden af ham, og da han ikke mere så hans lut og rejsebylt, tænkte han, at Reinhold af årsager, som var ham ubekendte, havde forladt ham og var slået ind på en anden vej. Men næppe var Friedrich kommet ud af huset, før Reinhold trådte ham i møde med rejsebylten på nakken, lutten under armen og helt anderledes klædt end den foregående dag. Han havde taget fjerene af baretten, lagt sin kårde, og i stedet for den fine vams med fløjlsbesætningen bar han en simpel borgerlig vams af mørk farve.

"Nå!" råbte han med en munter latter sin forundrede ven i møde, "nå, broder, nu anser du mig vist for din sande kumpan og brave kammerat – men jeg må sige, at af én der er forelsket at være, har du sovet bravt nok. Se dog, hvor højt solen allerede står. Lad os blot straks komme af sted!"

Friedrich var stille og indadvendt; han svarede næppe på Reinholds spørgsmål og ænsede næppe hans vittigheder. Ganske kåd sprang Reinhold frem og tilbage, jublede og svingede med baretten i luften. Men også han blev mere og mere stille, jo nærmere de kom til byen.

"Jeg kan ikke komme videre af lutter angst og beklemthed og sød smerte; lad os hvile lidt under disse træer!" Således talte Friedrich, da de næsten allerede havde nået Nürnbergs port, og han kastede sig ganske udmattet ned i græsset.

Reinhold satte sig ved siden af ham og sagde lidt efter: "Jeg må vist være forekommet dig meget underlig i går aftes, min kære broder; men da du fortalte mig om din kærlighed, da du var så trøstesløs, da fo'r al slags dumt tøjeri gennem mit hoved og forvirrede mig. Det havde kunnet gøre mig vanvittig, hvis ikke din smukke sang og min lut havde fordrevet alle onde ånder. I dag, da morgensolens første stråler vækkede mig, veg hele resten af aftenens slemme spøgeri, og al livslyst vendte tilbage i min sjæl. Jeg styrtede ud og vandrede omkring i krattet, og dér fik jeg alle slags prægtige tanker. Jeg tænkte på, hvorledes jeg havde fundet dig, og hvorledes hele mit sind havde vendt sig til dig. – En smuk historie, som for nogen tid siden hændtes i Italien, netop mens jeg var der, randt mig i hu; jeg vil fortælle dig den, da den ret levende viser, hvad sandt venskab formår: – Det hændtes, at en ædel fyrste, en ivrig ven og beskytter af de skønne kunster, havde udsat en meget høj pris for et maleri, hvis herlige emne var nøje fastsat, men var meget svært at behandle. To unge malere, der var knyttet til hinanden med det varmeste venskabsbånd og plejede at arbejde sammen, besluttede at kæmpe om prisen. De meddelte hinanden deres planer og talte meget om, hvorledes de skulle overvinde emnets vanskeligheder. Den ældste, der var mere erfaren i tegning og i gruppernes ordning, havde snart opfattet billedet og lavet udkast til det og stod nu hos den yngre, som allerede ganske forsagt havde opgivet billedet ved udkastet, hvis

ikke den ældre hele tiden havde opmuntret ham og givet ham gode råd. Da de nu begyndte at male, kunne derimod den yngre, der var en mester i farvernes kunst, give den ældre mange vink, som han benyttede med godt resultat, så at den yngre aldrig havde tegnet, den ældre aldrig malet et billede bedre. Da malerierne var færdige, omfavnede de to mestre hinanden. Hver enkelt af dem var inderlig glad og henrykt over den andens arbejde, og hver især tildelte den anden prisen. Men nu traf det sig således, at den yngste fik prisen. Da udbrød han beskæmmet: 'Ak, hvorledes kunne jeg vinde prisen, hvad er min fortjeneste imod min vens? Hvorledes skulle jeg uden hans råd og uden hans brave bistand kunne have frembragt noget dygtigt?' Da sagde den anden: 'Har da ikke også du bistået mig med gode råd? Mit maleri er jo slet ikke dårligt: men du har vundet prisen, som det sømmer sig. At kæmpe bravt og åbent for det samme mål, det er ret noget for venner, og den laurbærkrans, som sejrherren får, ærer også den overvundne. Jeg holder endnu mere af dig, siden du har kæmpet så tappert og med din sejr også skaffet mig hæder og ære.' – Maleren havde ret, ikke sandt, Friedrich? – At kæmpe for den samme pris, bravt, uden alt lumsk baghold, skulle det ikke forene sande venner endnu mere sådan ret af hjertets dyb end sætte splid mellem dem? Skulle smålig misundelse eller måske endog lumsk had finde plads i ædle sjæle?"

"Nej, aldrig," svarede Friedrich; "vi er nu blevet kærlige brødre; om kort tid forfærdiger vi vel begge to det nürnbergske mesterstykke – et mægtigt og godt fad; men gid Himlen bevare mig for, at jeg skulle føle den ringeste misundelse, hvis dit, kære broder Reinhold, lykkes bedre end mit."

"Ha, ha, ha!" sagde Reinhold, idet han lo højt. "Du med dit mesterstykke! Det laver du nok til glæde for alle dygtige bødkere! Og jeg vil blot sige dig: Hvad angår udregningen af størrelsen, proportioner, af afkredsningen af den smukke runding, deri finder du din mand i mig; og med hensyn til træet kan du også stole på mig. Træ af stenege, der er fældede om vinteren, uden ormstik, uden hvide eller røde striber, uden flammer, det udsøger vi, og du kan stole på mit øje; jeg hjælper dig til alt med råd og dåd – men derfor skal mit mesterstykke ikke falde ringere ud."

"Men du himmelske fader!" afbrød Friedrich sin ven, "hvorfor snakker vi så om, hvem der skal lave det bedste mesterstykke? – Er vi da i strid om det? – Det bedste mesterstykke – for at fortjene Rosa! – Hvordan kommer vi til det? – Det løber rundt for mig."

"Der blev jo slet ikke talt om Rosa, kære broder," udbrød Reinhold, der stadig lo. "Du er en drømmer, men lad os nu komme af sted, så vi endelig en gang når staden."

Friedrich mandede sig op og vandrede ganske forvirret videre. Da de vaskede og rensede sig i værtshuset, sagde Reinhold til Friedrich: "Egentlig ved jeg for min part slet ikke, hos hvilken mester jeg skal tage arbejde; jeg mangler alt bekendtskab her. Og derfor har jeg tænkt mig, at du straks skal tage mig med til mester Martin, kære broder; måske lykkes det mig at få arbejde hos ham."

"Du tager en sten fra mit hjerte," svarede Friedrich; "for når du bliver hos mig, vil det falde mig lettere at overvinde min angst og beklemthed."

Så skred da de to unge svende rask af sted og kom til den berømte mester Martins hus.

Det var netop den søndag, på hvilken mester Martin gav sit kærtemestergilde, og det var højt op på dagen. Derfor hørte Reinhold og Friedrich, da de trådte ind i Martins hus, en munter klirren af glas og en forvirret larm af det lystige selskab.

"Ak," sagde Friedrich ganske forsagt, "vi er nok kommet i en ubelejlig stund."

"Nej," svarede Reinhold, "jeg skulle mene: Netop i rette tid; for ved et glad måltid er mester Martin sikkert i godt lune og oplagt til at opfylde vore ønsker."

Snart trådte også Martin, hos hvem de havde ladet sig melde, ud i forstuen iført festlige klæder og med en ikke ringe glød på næse og kinder. – Så snart han fik øje på Friedrich, udbrød han højt: "Nej, se der, Friedrich, er du kommet igen, min gode dreng? – Det var godt og du har også kastet dig over det skønne, brave bødkerhåndværk? – Ja, når der er tale om dig, så skærer rigtignok hr. Holzschuer forbitret ansigt og mener, at der er gået en stor kunstner tabt i dig, og at du rimeligvis kunne have støbt os skønne støtter og gittere som dem, man kan se i St. Sebalds kirken og på Fuggers hus i Augsburg; men det er kun dum passiar; du har handlet ret i at gå over til det rigtige håndværk. Vær mig tusind gange velkommen!"

Med disse ord greb hr. Martin ham ved skulderen og trykkede ham til sig i hjertelig glæde, som han plejede at gøre. Friedrich levede ligefrem op ved mester Martins venlige modtagelse, al beklemthed var veget fra ham, og han fremførte ikke blot frit og uforknyt sit eget anliggende for mesteren, men anbefalede også Reinhold til at blive optaget i hans hus.

"Ja," sagde mester Martin, "I kunne i virkeligheden ikke være kommet på en mere belejlig tid end netop nu, da arbejdet hober sig op, og jeg mangler arbejdere. Vær mig begge to hjertelig velkomne! Læg kun jeres rejsebylter og træd ind; måltidet er vel næsten endt, men I kan tage plads ved bordet, og Rosa skal sørge for jer."

Med disse ord gik hr. Martin ind med de to svende. Dér sad da nu de hæderværdige mestre – øverst den værdige håndværksherre Jacobus Paumgartner – alle med glødende ansigter. Efterretten blev netop sat frem, og en ædel vin perlede i de store glas. Man var så vidt, at hver enkelt mester talte med høj røst om noget forskelligt, og at dog alle mente, at de forstod hinanden, og at snart denne eller hin lo højt – han vidste ikke over hvad. Men da nu mester Martin, der holdt begge de unge mænd i hånden, meldte højt, at de to svende, der var forsynet med gode håndværksredskaber, lige havde indfundet sig til belejlig tid, så blev alle stille og betragtede de kønne unge mennesker med hyggeligt velbehag. Reinhold så næsten stolt omkring sig med sine klare øjne, men Friedrich slog øjnene ned og drejede på baretten, som han holdt i hånden. Mester Martin anviste de to unge mænd plads ved den nederste ende af bordet; men dér var netop den herligste plads, som fandtes; for snart viste Rosa sig, satte sig mellem de to og betjente dem omhyggeligt med kostelig spise og ædle drikke.

Den skønne Rosa i al sin ynde prangede i sin strålende dejlighed mellem de to smukke ynglinge, midt blandt de gamle, skæggede mestre – det var helt yndeligt at skue. Man måtte tænke på en lille lysende morgensky, der er draget alene op på den mørke himmel, eller det kunne vel også være smukke

forårsblomster, der hævede deres strålende hoveder op af det mørke, farveløse græs. Friedrich formåede næppe at ånde af lutter fryd og salighed; han så kun af og til hen imod hende, som opfyldte hele hans sind, ellers stirrede han lige ud for sig på tallerkenen. Hvor skulle det være muligt for ham at få en eneste bid ned? Men Reinhold vendte ikke sine øjne, i hvilke der strålede funklende lyn, bort fra den yndige jomfru. Han begyndte at fortælle om sine rejser på en så vidunderlig måde, at Rosa endnu aldrig havde hørt mage til det. Det syntes hende, at alt, når blot Reinholdt talte om det, viste sig levende i tusind skiftende skikkelser. Hun var lutter øje og øre. Hun vidste ikke, hvorledes hun var til mode, når Reinhold i talens ild greb hendes hånd og trykkede den til sit bryst.

"Men, Friedrich," sagde Reinhold pludselig, "hvorfor sidder du så stum og stiv? Har du mistet mælet? Kom, lad os klinke på den kære, skønne jomfrus vel og takke hende, fordi hun så gæstfrit beværter os."

Friedrich greb med skælvende hånd det store glas, som Reinhold havde fyldt til randen, og som han var nødt til at tømme til sidste dråbe; for Reinhold fordrede det.

"Nu skal vor brave mester leve!" udbrød Reinhold og skænkede atter i, og Friedrich måtte igen drikke glasset ud. Da fo'r vinens ildånder gennem hans indre og vakte det stivnede blod, så det sejrrigt dansede gennem alle pulse og årer. "Å, jeg har det så ubeskrivelig godt!" sagde han blidt, idet hans ansigt blev farvet af en glødende rødme. "Jeg har aldrig haft det så godt!"

Rosa, der måske tolkede hans ord helt anderledes, smilede til ham med en ubeskrivelig mildhed. Da sagde Friedrich, der var

befriet for al ængstelse: "Kære Rosa, I erindrer mig vel slet ikke mere?"

"Ak, kære Friedrich," svarede Rosa med nedslagne øjne, "hvor skulle det dog være muligt, at jeg kunne glemme jer i så kort en tid? Ja, jeg var jo kun et barn den gang; men I forsmåede ikke at lege med mig hos den gamle hr. Holzschuer og kunne altid bringe noget smukt og noget nyt på tapetet. Den yndige lille kurv af fin sølvtråd, som I den gang skænkede mig til jul, den har jeg endnu og gemmer den omhyggeligt som et trofast minde."

Der var tårer i den lykkeberuste ynglings øjne; han ville tale, men kun som et dybt suk lød de ord fra hans bryst: "Ak, Rosa – kære, kære – Rosa!"

"Jeg har altid ret inderligt ønsket at se jer igen," fortsatte Rosa, "men jeg havde aldrig troet, at I ville gå over til bødkerhåndværket. Å, når jeg tænker på de smukke sager, som I den gang lavede hos mester Holzschuer – det er dog en skam, at I ikke er blevet ved jeres kunst."

"Det er kun for jeres skyld, Rosa, at jeg blev min kære kunst utro." Næppe havde Friedrich sagt disse ord, før han var ved at synke i jorden af angst og undseelse. Den mest ubesindige tilståelse var kommet over hans læber. Rosa vendte, som om hun anede alt, sit åsyn bort fra ham, og han kæmpede forgæves for at komme til orde. Da slog hr. Paumgartner hårdt i bordet med en kniv og meldte selskabet, at hr. Vollrad, en værdig mestersanger, ville istemme en sang. Hr. Vollrad rejste sig da også snart, rømmede sig og sang så skøn en vise til Hans Vogelgesangs gyldne melodi, at alles hjerter hoppede af glæde og selv Friedrich igen kom sig af sin slemme forlegenhed. Efter

at hr. Vollrad havde sunget endnu flere skønne sange til andre herlige melodier, som f. eks. *Den søde Tone, Krumhornmelodien, Den blomstrede Paradismelodi, Den friske Pomeransmelodi* og andre, sagde han, at hvis nogen ved bordet forstod sig på mestersangernes huldsalige kunst, så skulle han også istemme en sang. Da rejste Reinhold sig og sagde, at hvis det var ham tilladt efter italiensk vis at ledsage sig med lutten, så ville han også nok istemme en sang og ganske bibeholde den tyske melodi. Da ingen havde noget imod det, hentede han sit instrument, og, efter at han havde præluderet i ganske liflige toner, begyndte han følgende sang:

Hvor er den kilde fin,
der springer med krydret vin?
I skovens dybe dal,
dér er den kilde sval,
dér kan du den finde,
dér lifligt dens bølger rinde,
den kilde fin,
der sprudler med gylden vin.
Hvis gunst,
hvis høje kunst
har skabt den kilde fin,
der springer med gylden vin?
Den ære
kan kun en kypers være,
som gløded af vin så klar
og elskov i hjertet bar.
Det er en kypers vis,
derfor jeg synger hans pris.

Sangen behagede alle over al måde vel, men ingen så meget som mester Martin, hvis øjne strålede af glæde og henrykkelse. Uden at ænse Vollrad, der næsten talte for meget om Hans Müllers melodi, som svenden havde truffet godt nok, rejste mester Martin sig fra sit sæde, og, idet han hævede sit høje glas, råbte han: "Kom hid, du brave bødker og mestersanger, kom hid, du skal tømme dette glas med mig, med din mester Martin."

Reinhold måtte gøre, som det var blevet befalet ham. Da han vendte tilbage til sin plads, hviskede han til den grublende Friedrich: "Nu må du synge; syng den sang fra i går aftes."

"Er du vanvittig?" svarede Friedrich ganske fortørnet. Da sagde Reinhold højt til selskabet: "I ærbare herrer og mestre, min kære broder Friedrich her evner at synge endnu langt skønnere sange og har en endnu langt yndigere stemme end jeg; men hans hals er blevet støvet af rejsen, og derfor vil han en anden gang diske op for jer med sine sange til de herligste melodier."

Alle overvældede nu Friedrich med lovprisninger, som om han allerede havde sunget. Mange mestre mente endog, at hans stemme i virkeligheden var skønnere end Reinholds, ligesom hr. Vollrad, efter at han endnu havde tømt et glas, var overbevist om, at Friedrich dog ramte de smukke tyske melodier bedre end Reinhold, der havde for meget italiensk væsen ved sig. Men Martin slog hovedet tilbage i nakken, klappede sig på den runde bug, så det drønede, og råbte: "Det er nu mine svende – mine, siger jeg – bødkermester Tobias Martin i Nürnbergs svende" – og alle mestrene nikkede og sagde, idet de tømte de sidste

dråber af de høje glas: "Ja – ja – det er jeres, mester Martins brave, vakre svende."

Man begav sig endelig til ro, og mester Martin anviste Reinhold og Friedrich hver et smukt, lyst kammer i huset.

Hvorledes den tredje svend kom i huset til mester Martin, og hvad der senere skete

Da de to svende, Reinhold og Friedrich, havde arbejdet nogle uger i mester Martins værksted, bemærkede denne, at med hensyn til mål med lineal og cirkel, beregning og rigtigt øjemål søgte vel Reinhold sin mage, men at det var noget andet med arbejdet ved høvleblokken, med lugøksen og køllen; ved det blev Reinhold meget hurtigt mat, og han kom ikke fremad med sit arbejde, om han så gjorde sig nok så megen umage. Friedrich derimod høvlede og hamrede lystigt væk uden at blive synderlig træt; men hvad de havde tilfælles, det var en høvisk adfærd, hvori der, især ved Reinholds tilskyndelse blandede sig megen uskyldig munterhed og hyggelighed. Desuden skånede de midt under arbejdet, især når den skønne Rosa var til stede, ingenlunde deres struber, men sang mangen en herlig sang med deres smukke stemmer, der lød ganske nydeligt yndigt sammen. Og selv om så også Friedrich, idet han skottede over til Rosa, ville forfalde til den tungsindige tone, så istemmede Reinhold straks en spottesang, som han havde udtænkt, og som begyndte således: "Et fad er ej en cither, en cither intet fad," så at den gamle hr. Martin ofte lod tængslen, som han havde løftet til slag, synke igen og holdt sig på sin dirrende bug af indre latter. I det hele taget havde de to svende, især Reinhold, sat sig

fast i mester Martins gunst, og man kunne godt mærke, at Rosa også søgte mangt et påskud for at dvæle oftere og længere i værkstedet, end hun ellers havde for skik.

En dag trådte hr. Martin ganske eftertænksom ind i sit åbne værksted uden for porten, hvor man arbejdede om sommeren. Reinhold og Friedrich satte just et lille fad op. Da stillede mester Martin sig hen foran dem med korslagte arme og sagde: "Jeg kan slet ikke sige jer, I kære svende, hvor godt jeg er fornøjet med jer; men nu kommer jeg alligevel i stor forlegenhed. Fra Rhinen skriver man til mig, at dette år med hensyn til vinavl skal være mere velsignet, end noget har været nogen sinde før. En vis mand har sagt, at den komet, der er draget op på himlen, med sine vidunderlige stråler befrugter jorden, så at al den glød, der koger de ædle metaller, vil strømme ud af de dybeste skakter og fylde de tørstige vinranker, som vil avle drue efter drue i yppig trivsel og mætte dem med flydende ild. Først efter omtrent tre hundrede år vil så gunstig en konstellation indtræffe igen. Derfor bliver der en overflødighed af arbejde. Og dertil kommer nu, at den højærværdige biskop af Bamberg også har skrevet til mig og bestilt et stort fad. Det kan vi ikke blive færdige med, og det bliver nødvendigt, at jeg ser mig om efter en dygtig svend til. Men nu vil jeg ikke straks optage denne eller hin fra gaden iblandt os, og dog har jeg meget stærkt hastværk. Hvis I kender til en brav svend et eller andet sted, som I gerne vil færdes sammen med, så sig det, og jeg skal skaffe fat i ham, selv om det skulle koste mig en god sum penge."

Næppe havde mester Martin sagt dette, før et ungt menneske af høj, kraftig vækst råbte ind til dem med stærk stemme:

"Halløj! Er det ikke mester Martins værksted?"

"Jo," svarede mester Martin, idet han gik den unge svend i møde, "det er det jo nok; men I behøver ikke at råbe så vældigt og at bryde her ind; sådan kommer man ikke til folk."

"Ha, ha, ha!" sagde den unge svend leende. – "I er vel mester Martin selv; for han er netop blevet beskrevet mig således, med en tyk mave, en statelig dobbelt hage, funklende øjne og en rød næse. Vær hilset, mester Martin!"

"Hvad vil I mester Martin?" spurgte denne ganske vredt.

"Jeg er bødkersvend," svarede det unge menneske, "og ville kun spørge jer, om jeg ikke kunne komme i arbejde hos jer."

Mester Martin trådte et par skridt tilbage af forundring over, at der meldte sig en svend netop i det øjeblik, han tænkte på at søge en, og han målte det unge menneske fra hoved til fod. Svenden så kækt på ham med funklende øjne. Da nu mester Martin lagde mærke til det unge menneskes kraftige vækst og stærke næver, tænkte han: "Det er jo netop sådan en kraftkarl, jeg behøver," og spurgte ham straks om hans vidnesbyrd.

"Dem har jeg ikke ved hånden," svarede det unge menneske; "men jeg skal skaffe dem i løbet af kort tid og giver jer mit æresord på, at jeg vil arbejde trofast og redeligt. Det må være tilstrækkeligt."

Med disse ord og uden at afvente mester Martins svar skred det unge menneske ind i værkstedet, kastede baretten og rejsebylten, tog skødskindet på og sagde: "Sig nu straks, mester Martin, hvad jeg skal tage fat på."

Mester Martin, der var ganske betuttet over den fremmede svends kække adfærd, måtte betænke sig et øjeblik; derpå sagde han: "Bevis nu straks, min gode svend, at I er en dygtig bødker.

Vær så god, tag værktøjet i hånden og sæt luggen på det fad, som ligger der."

Den fremmede svend udførte, hvad der blev ham pålagt, med styrke, hurtighed og behændighed og udbrød derpå, idet han lo højt: "Nå, mester Martin, tvivler I endnu om, at jeg er en dygtig bødker? – Men," vedblev han, idet han lod blikkene mønstre redskaber og træforråd og gik frem og tilbage i værkstedet, "men har I nu også gode redskaber? Og – hvad er det for en kølle dér? Den leger vel jeres børn med? – Og øksen, halløj! den er vel til læredrengen?" – og så svang han den store, svære kølle, som Reinhold slet ikke kunne styre, og som Friedrich kun førte med besvær, og den vægtige økse, med hvilken mester Martin selv arbejdede, højt op i luften. Så rullede han et par store fade til side, som om det var lette bolde og greb efter en af de tykke staver, der endnu slet ikke var færdige.

"Ja, mester," udbrød han, "det er godt egetræ; det må springe som glas!" Og dermed slog han staven imod slibestenen, så den sprang i to stykker med et stærkt brag.

"Min kære svend," sagde mester Martin, "måske I vil smide dét store fad ud eller slå hele værkstedet sammen! Til kølle kan I jo bruge bjælken dér, og for at I også kan få en økse efter ønske, vil jeg hente jer det tre alen lange Rolandssværd på rådhuset."

"Det ville ikke være af vejen," udbrød det unge menneske, idet hans øjne funklede; men han slog straks blikket ned og sagde med dæmpet stemme: "Jeg tænkte kun, kære mester, at I havde stærke svende nødig til jeres store arbejde, og derfor har jeg vel været noget for kåd og pralende med hensyn til mine kræfter. Men tag mig i arbejde alligevel, jeg skal bravt udføre, hvad I pålægger mig."

Mester Martin så den unge mand ind i ansigtet og måtte tilstå, at han vist aldrig havde set ædlere og tillige ærligere træk, ja, han var til mode, som om han ved synet af denne yngling blev mindet dunkelt om en eller anden mand, som han allerede for lange tider siden havde holdt af og højagtet; men dog kunne han ikke komme på det rene med sig selv om det, skønt han netop af den grund på stedet opfyldte den unge mands anmodning og kun pålagde ham snarest ved tilbørlige vidnesbyrd, der vedrørte hans håndværk, at skaffe pålidelige oplysninger om sig selv. Reinhold og Friedrich var imidlertid blevet færdige med at sætte fadet op og drev nu de første bånd på det. Ved denne lejlighed plejede de altid at istemme en sang, og de gjorde det også nu, idet de begyndte en smuk vise til Adam Puschmanns stillidsmelodi. Men så råbte Konrad – det hed den nye svend – henne fra den høvlebænk, hvor mester Martin havde stillet ham: "Hvad er det for en kvinkeleren? Det forekommer mig, at musene piber her i værkstedet. Vil I synge noget, så syng sådan, at man føler sit hjerte bevæget og får lyst til sit arbejde. Det kan jeg også gøre undertiden." Og så begyndte han en vild jægersang med *holla* og *hop*. Og han efterlignede hundekoblernes gøen og jægernes råb med en så gennemtrængende, skingrende stemme, at de store fade gav genlyd, og hele værkstedet drønede. Mester Martin holdt sig med begge hænder for ørene, og en søn af fru Marthe, Valentins enke, der legede i værkstedet, gemte sig frygtsomt mellem staverne. I dette øjeblik trådte Rosa ind, forundret og forfærdet over det skrækkelige skrål, der slet ikke kunne kaldes sang. Så snart Konrad fik øje på Rosa, tav han øjeblikkelig, rejste sig op og nærmede sig hende, idet han hilste på hende med den

ædleste anstand. Så sagde han med blid stemme, mens ilden funklede i de lyse, brune øjne: "Min skønne frøken, hvilket sødt rosenskær gik ikke op i denne ringe arbejdshytte, da I trådte ind! Ak, gid jeg dog havde set jer tidligere, og jeg havde ikke såret jeres fine øren med min vilde jægersang! – Så hold dog op med jeres afskyelige klapren," udbrød han, idet han henvendte sig til mester Martin og de andre svende – "så længe den kære frøken under jer at se på hende, kan jo kølle og økse hvile. Vi vil kun høre hendes søde stemme og med bøjet hoved lytte til, hvad hun befaler os ydmyge svende."

Reinhold og Friedrich så ganske forundrede på hinanden; men mester Martin lo højt og udbrød: "Konrad, det er klart, at I er den allersnurrigste fyr, der nogen sinde har taget et skødskind på. Først kommer I her og vil som en kluntet kæmpe slå alt i smadder; så brøler I sådan, at det skingrer i ørene, og som en værdig afslutning på al galskab anser i min datter Rosa for en ædel frøken og bærer jer ad som en forelsket junker!"

"Jeg kender meget godt jeres skønne datter, kære mester Martin," svarede Konrad roligt; "men jeg vil sige jer, at hun er den herligste frøken, der vandrer på jorden, og gid Himlen må forunde, at hun værdiger den ædleste junker at være hendes paladin i trofast, ridderlig kærlighed."

Mester Martin holdt sig i siderne; han var lige ved at kvæles, indtil han med skratten og hosten skaffede sin latter luft; han mægtede næppe at tale, mens han stammede: "Det er godt, meget godt, min kæreste dreng; for mig kan du gerne holde Rosa for en højadelig frøken, jeg under dig det; men bortset fra det, så vær så god at gå tilbage til din høvleblok."

Konrad blev stående som rodfæstet med nedslagne øjne, gned sig i panden og sagde sagte: "Det er jo sandt –" og gjorde så, hvad han havde fået befaling til. Rosa satte sig, som hun altid plejede at gøre, i værkstedet på et lille fad, som Reinhold omhyggeligt havde støvet af og Friedrich skubbet hen til hende. Begge to begyndte de nu efter mester Martins befaling på ny at synge den smukke sang, som den vilde Konrad havde afbrudt, og denne sad nu stille og ganske fordybet i sine tanker og arbejdede ved høvleblokken.

Da sangen var endt, sagde mester Martin: "Himlen har skænket jer en skøn gave, I kære svende – I kan ikke tænke jer, hvor højt jeg agter den huldsalige synge-kunst. Jeg ville også en gang have været mestersanger, men det gik aldeles ikke; jeg kunne gøre, hvad jeg ville, trods al min umage høstede jeg kun hån og spot. Når jeg, skulle synge frit, satte jeg snart gale stavelser til, snart trak jeg galt sammen, snart var verset galt, og snart brugte jeg urigtige ord, eller jeg sang helt galt. – Nå! I gør det bedre, og man vil sige, at hvad mesteren ikke formår, det kan hans svende gøre. Næste søndag er der på sædvanlig tid efter middagsprædikenen mestersang i St. Katharinæ kirke; der kan I to, Reinhold og Friedrich, høste megen ære med jeres skønne kunst; for før hovedsangen bliver der afholdt frisang, hvori I og enhver fremmed, der er sangkunsten mægtig, uhindret kan tage del. – Nå, min gode svend Konrad!" råbte mester Martin hen til høvlebænken, "kunne I ikke også have lyst til at bestige sangstolen, og istemme jeres skønne jægersang?"

"Spot mig ikke, kære mester," svarede Konrad uden at se op, "alting på sin plads – mens I fryder jer ved mestersangen, vil jeg søge at more mig på Aller-engen."

Det gik, som mester Martin havde formodet. Reinhold besteg sangstolen og sang sange til forskellige melodier, som glædede alle mestersangerne; de mente, at man ikke kunne laste sangeren for nogen fejl, men dog for en vis udenlandsk art – men de kunne dog ikke selv sige, hvori den egentlig bestod. Snart efter satte Friedrich sig på sangstolen, tog sin baret af, og efter at han havde set nogle sekunder lige ud og kastet et blik på forsamlingen, der som en glødende pil ramte den skønne Rosa i brystet, så at hun måtte sukke dybt, begyndte han en så herlig sang til Heinrich Frauenlobs blide melodi, at alle mestrene enstemmigt tilstod, at ingen af dem formåede at overtræffe den unge svend.

Da aftenen var kommet og sangskolen endt, begav mester Martin sig glad og fornøjet med Rosa til Aller-engen for ret at nyde livet. De to svende Reinhold og Friedrich fik lov til at gå med. Rosa gik i midten. Friedrich, der var helt overvældet af mesterens ros og i en salig rus, vovede mangt et dristigt ord, som Rosa, der gik med undseligt nedslagne øjne, ikke syntes at ville høre. Hun henvendte sig hellere til Reinhold, der på sin vis sagde alle slags muntre ord og ikke betænkte sig på at slynge sin arm ind i Rosas. Allerede på afstand hørte de en jublende larm på Aller-engen. Da de kom hen til den plads, hvor ynglingene morede sig med alle slags, delvis ridderlige, lege, hørte de folk råbe den ene gang efter den anden: "Han har vundet – han har vundet – det er igen ham, den stærke – ja, ham kan ingen stå sig imod!"

Da mester Martin havde trængt sig igennem hoben, opdagede han, at al den ros og al mængdens jubel ikke gjaldt nogen anden end hans svend Konrad. Han havde overtruffet

alle andre i væddeløb, i nævekamp og i spydkastning. Da Martin kom til, råbte Konrad netop, om der var nogen, som ville byde ham spidsen i en lystig kampleg med stumpe sværd. Flere brave patricierynglinge, der var vant til den slags ridderlig leg, modtog udfordringen. Men det varede ikke længe, før Konrad uden stor møje og besvær havde overvundet alle sine modstandere, så der slet ikke var nogen ende på lovprisninger over hans behændighed og styrke.

Solen var gået ned, aftenrøden udslukt, og dæmringen steg op med vælde. Mester Martin, Rosa og de to svende havde lejret sig ved en rislende kilde. Reinhold fortalte mange skønne ting om det fjerne Italien; men Friedrich så stille og salig den skønne Rosa ind i øjnene. Da kom Konrad gående med sagte, tøvende skridt, som om han ikke var enig med sig selv, om han skulle sætte sig hos de andre eller ej. "Nå, Konrad," råbte mester Martin ham i møde, "kom I blot herhen; I har stået jer bravt på engen. Det kan jeg lide, at en af mine svende gør; det sømmer sig også for dem. Vær ikke undselig, svend, sæt jer her; jeg giver jer tilladelse til det."

Konrad kastede et gennemborende blik på mesteren, der nikkede nådigt til ham, og sagde derpå med tonløs stemme: "Jeg nærer slet ingen frygt for jer og har slet ikke spurgt jer om lov til, at jeg måtte lejre mig her; jeg kommer i det hele taget slet ikke til jer. Alle mine modstandere har jeg strakt i sandet i lystig ridderleg, og derfor vil jeg kun spørge den skønne frøken, om hun ikke som pris for den lystige leg vil skænke mig den smukke urtekost, som hun bærer ved brystet."

Med disse ord knælede Konrad for Rosa, så hende rigtig ærligt ind i ansigtet med sine klare, brune øjne og sagde: "Giv

mig den skønne urtekost som sejrspris, yndige Rosa, det kan I slet ikke afslå mig."

Rosa løsnede også straks urtekosten og gav den til Konrad, idet hun leende sagde: "Jeg ved jo nok, at en sådan tapper ridder som I bør have et sådant ærestegn af en dame; tag I derfor kun mine visne blomster."

Konrad kyssede urtekosten, som hun rakte ham, og satte den i sin baret. Men mester Martin rejste sig og udbrød: "Vil man nu se disse gale streger! – Nå, lad os så gå hjem; natten bryder frem."

Hr. Martin skred i forvejen; Konrad greb med høvisk, sirlig anstand Rosas arm, og Reinhold og Friedrich fulgte ganske forstemte efter. De folk, de mødte, blev stående og så efter dem, idet de sagde: "Se der; det er den rige bødker og vinkyper Tobias Martin med sin skønne datter og sine brave svende; det er pæne folk."

Hvorledes fru Marthe talte med Rosa om de tre svende. Konrads strid med mester Martin

I reglen plejer unge piger først rigtig at nyde en festdags lyst den næste morgen, og denne efterfest synes dem da næsten endnu skønnere end festen selv. Således sad også den skønne Rosa næste morgen alene i sit kammer og lod tenen og sytøjet hvile, idet hun holdt hænderne foldede i skødet og hovedet bøjet grublende forover. Hun hørte vel nok atter Reinholds og Friedrichs sange eller så den behændige Konrad, der besejrede sine modstandere og hentede sig sejrsprisen hos hende; for snart nynnede hun et par vers af den lille sang, snart hviskede hun: "Vil I have min urtekost?" og så lyste der en stærk rødme på hendes kinder; der skød lyn gennem de, nedslagne øjenvipper, mens sagte suk listede sig frem fra hendes inderste hjerte.

Da trådte fru Marthe ind, og Rosa glædede sig over ret omstændeligt at kunne fortælle, hvorledes det hele var gået til i St. Katharina kirken og på Aller-engen. Da Rosa var færdig, sagde fru Marthe smilende: "Nå, kære Rosa, nu vælger I vel snart iblandt de tre smukke bejlere."

"For Guds skyld!" sagde Rosa, idet hun ganske forfærdet fo'r op og blev ildrød i hovedet. "For Guds skyld, fru Marthe, hvad mener I? – jeg – tre bejlere!"

"Å, lad dog ikke således," svarede fru Marthe, "lad ikke, som om I ikke vidste noget, kære Rosa, som om I ikke anede noget. Man måtte jo sandelig ikke have øjne; man måtte være ganske blind, hvis man ikke så, at vore svende, Reinhold. Friedrich og Konrad, alle tre er betaget af den heftigste kærlighed til jer."

"Det er indbildning, fru Marthe," hviskede Rosa og holdt hånden for øjnene.

"Nej," fortsatte fru Marthe, idet hun satte sig hen til Rosa og slyngede sin ene arm om hende, "nej, du søde, undselige barn. Tag dine hænder bort, se mig rigtigt ind i øjnene og nægt så, at du for længe siden har mærket, at svendene bærer dig i hu og tanker; nægt det! – Ser du, det kan du ikke! – Nå! Det ville jo også være underligt, om en piges øjne ikke straks så sligt. Når du træder ind i værkstedet, flyver alle blikke fra arbejdet hen til dig, og der kommer en raskere takt i alting. Reinhold og Friedrich istemmer deres smukkeste sange; selv den vilde Konrad bliver from og venlig – hver enkelt anstrenger sig for at nærme sig til dig, og der flakker en flammende lue i dens ansigt, som du værdiger et mildt blik, et venligt ord. Ja, min datter, er det da ikke dejligt, at så brave folk bejler til dig! – Om du i det hele taget vil vælge nogen af de tre, og hvem da, det kan jeg jo rigtignok ikke sige, for du er venlig og god mod dem alle, skønt jeg – men det vil jeg ikke tale om. Kom du nu til mig og sagde: Råd mig, fru Marthe, hvem af disse ynglinge, der bejler til mig, skal jeg give min hånd og mit hjerte? Så ville jeg svare: Hvis ikke dit hjerte siger ganske højt og tydeligt: Det er ham! så lad dem kun gå alle tre. For resten synes jeg meget godt om Reinhold, også om Friedrich – ja, og også om Konrad. Og dog har jeg en hel del at indvende imod dem alle tre. – Ja, kære

Rosa, når jeg ser de unge mennesker arbejde så tappert, så tænker jeg i virkeligheden altid på min stakkels kære Valentin, og så må jeg sige, at hvor lidet han måske end kunne gøre bedre end de, så var der dog i alt, hvad han gjorde, et helt andet sving, en helt anden art. Man mærkede, at han var ved sit arbejde med hele sin sjæl; men når jeg ser på de tre unge svende, så forekommer det mig altid, som om de kun lod således og havde ganske andre ting i hovedet end deres arbejde, ja, som om dette kun var en byrde, de frivilligt havde påtaget sig og nu bar med tappert mod. Friedrich kan jeg nu bedst komme ud af det med; han er et ærligt og trofast gemyt; det er, som om han hørte mest til os, jeg forstår altid, hvad han siger; og at han elsker jer så stille, med hele et fromt barns undselighed, at han næppe vover at se på jer, at han rødmer, så snart I taler et ord med ham, det er det, jeg så godt kan lide hos den unge mand."

Da fru Marthe sagde dette, var det, som om der kom en tåre i Rosas øjne; hun rejste sig og sagde, idet hun vendte sig hen imod vinduet: "Jeg holder også meget af Friedrich, men du må ikke på nogen måde se ned på Reinhold."

"Hvor skulle jeg kunne det?" svarede fru Marthe. "Reinhold er åbenbart den smukkeste af dem alle. Hvilke øjne han har! Ja, når han sådan sender lyn helt igennem én med sine lysende blikke, så kan man jo slet ikke holde det ud – men så er der i hele hans væsen noget så løjerligt, at jeg ligefrem gyser og føler mig skræmt. Jeg synes, at når Reinhold arbejder på værkstedet, og mester Martin byder ham at udføre snart dette, snart hint, så må mesteren være til mode, som jeg ville være, når én havde stillet et redskab, der funklede af guld og ædelstene, ind i mit køkken og sagde, at jeg skulle bruge det som et almindeligt,

ganske tarveligt stykke køkkentøj; for ellers havde jeg jo slet ikke lyst til at vove at røre ved det. Han fortæller og taler og taler, og det lyder alt som sød musik, og man bliver ganske henrykt over det; men når jeg alvorligt tænker på, hvad han har sagt, så har jeg måske ikke forstået et ord af det. Og når han så også en gang imellem spøger på vor måde, og jeg mener, at nu er han dog ligesom vi, så ser han pludselig så fremmed ud, at jeg ordentlig bliver ganske bange, og så kan jeg dog slet ikke sige, at hans udseende ligner det, som mangen junker og mangen patricier blærer sig med. Nej, det er noget helt andet. Kort sagt: han kommer mig virkelig for, som om han havde omgang med højere ånder, som om han i det hele taget hørte til en anden verden. Konrad er en vild og overmodig svend og har i hele sit væsen noget ganske fordømt fornemt, som ikke rigtig passer til skødskindet, og så lader han, som om kun han alene havde at befale, og som om de andre måtte lyde ham. Han har jo i den korte tid, han har været her, bragt det så vidt, at mester Martin retter sig efter ham, når han henvender sig til ham med sin tordenstemme. Men så er han igen så godmodig og ærlig, at man slet ikke kan blive vred på ham. Jeg må endog sige, at til trods for hans vildskab er han mig næsten kærere end Reinhold; for han taler rigtignok også ofte vældig højttravende, men man forstår det dog rigtig godt. Jeg tør vædde om, at han en gang har været krigsmand – lad ham nu også lade, som han vil. Derfor forstår han sig også godt på våben og har optaget noget af riddervæsenet, der slet ikke klæder ham ilde. – Sig mig nu ganske uforbeholdent, Rosa, hvem af de tre svende I synes bedst om."

"I må ikke spørge således, kære fru Marthe," svarede Rosa; "men så meget er sikkert, at det slet ikke går mig som jer med Reinhold. Det er ganske rigtigt, at han er af en hel anden art end hans fæller, og at jeg under hans samtaler bliver til mode, som om jeg pludselig så en skøn have fuld af herlige, strålende blomster og frugter, som slet ikke findes her på jorden; men jeg ser gerne ind i den. Siden Reinhold er her, forekommer også mange ting mig helt anderledes, og meget, der ellers lå mørkt og formløst i min sjæl, er nu blevet så lyst og klart, at jeg ganske tydeligt kan erkende det."

Fru Marthe rejste sig, og idet hun, mens hun gik bort, truede ad Rosa med fingeren, sagde hun: "Ej ej, Rosa, så bliver vel Reinhold din udvalgte; det havde jeg ikke formodet, ikke anet!"

"Jeg beder jer," sagde Rosa, idet hun fulgte hende til døren, "I må slet ikke formode eller ane noget, kære fru Marthe, men overlade alt til fremtiden; hvad den bringer, råder Himlen for, og enhver må i fromhed og ydmyghed føje sig efter dens vilje."

I mester Martins værksted var der imidlertid blevet meget livligt. For at kunne udføre alle bestillinger havde han måttet antage håndlangere og lærlinge, og nu blev der hamret og banket, så man kunne høre det vidt og bredt. Reinhold var blevet færdig med at måle det store fad, som skulle leveres til biskoppen af Bamberg, og havde sammen med Friedrich og Konrad stillet det så flinkt op, at hjertet hoppede i livet på mester Martin, og hvert øjeblik råbte han: "Det kalder jeg et stykke arbejde! Det bliver et fad, som jeg endnu aldrig har lavet mage til undtagen mit mesterstykke!"

Der stod nu de tre svende og drev båndene over de sammenføjede staver, så alt genlød af køllernes høje larm. Den

gamle Valentin skrabede ivrigt med krumkniven, og fru Marthe med de to mindste børn på skødet sad tæt bag ved Konrad, mens de andre muntre knægte fo'r larmende og skrigende omkring med ringene. Det var en lystig færd, så at man knapt lagde mærke til den gamle hr. Johannes Holzschuer, der trådte ind i værkstedet. Mester Martin gik ham i møde og spurgte høfligt om, hvad han ønskede.

"Jeg ville gerne en gang se min kære Friedrich igen; han arbejder så bravt der henne," svarede Holzschuer. "Men så, kære mester Martin, skulle jeg også have et godt fad til min vinkælder, og det ville jeg bede jer om at lave. – Se, dér henne bliver jo netop lavet et fad, som jeg kan bruge til; det kan I overlade mig; I behøver blot at sige prisen."

Reinhold, der var træt og havde hvilet nogle minutter i værkstedet og nu atter ville stige op på stilladset, hørte Holzschuers ord og sagde, idet han vendte hovedet hen imod ham: "Kære hr. Holzschuer, I må ikke tænke på at få vort fad, det laver vi til den højærværdige biskop af Bamberg."

Mester Martin, der havde lagt armene på ryggen, sat den venstre fod frem og bøjet hovedet tilbage, blinkede hen til fadet og sagde derpå i en stolt tone: "Min kære mester! I kunne allerede have set på det udsøgte træ og det omhyggelige arbejde, at sådan et mesterstykke sømmer sig for en fyrstelig kælder. Min svend Reinhold har talt sandt; I må ikke begære denne slags arbejde. Når vinhøsten er forbi, skal jeg lade lave et godt, tarveligt fad til jer, som det sømmer sig for jer kælder."

Den gamle Holzschuer, der blev opbragt over mester Martins stolthed, svarede, at hans guldstykker vejede lige så meget som biskoppen af Bambergs, og at han vel også kunne få godt

arbejde for sine rede penge andet steds. Mester Martin, der var overvældet af vrede, beherskede sig med besvær; han turde vel ikke fornærme den gamle hr. Holzschuer, der var æret og agtet af rådet og af alle borgere. Men i dette øjeblik slog Konrad voldsommere og voldsommere løs, så alt knagede og bragede. Da udøste mester Martin sin indre vrede og råbte med heftig røst: "Konrad! Din klodrian! Hvorfor slår du så blindt og vildt løs? – Vil du slå fadet i stykker?"

"Aha!" udbrød Konrad, idet han så sig om efter mesteren med et trodsigt blik. "Ha, ha, du lille, komiske mester, hvorfor ikke?" og så slog han så forfærdeligt løs på fadet, at det stærkeste bånd sprang klirrende itu og kastede Reinhold ned fra stilladsets smalle bræt, mens man på den hule efterklang også kunne høre, at en stave måtte være sprunget. Overvældet af vrede og raseri sprang mester Martin til, rev den stave fra Valentin, som han skrabede på, og, idet han råbte højt: "Fordømte hund!" gav han Konrad et ordentlig slag over ryggen. Så snart Konrad følte slaget, vendte han sig hurtigt om og stod et øjeblik som sanseløs; men så flammede hans øjne af vildt raseri; han skar tænder og hylede: "Slår I mig?" Så var han med et spring nede af stilladset, havde hurtigt grebet en økse, der lå på gulvet, og førte et vældigt slag mod sin mester; det ville have kløvet dennes hoved, hvis ikke Friedrich havde revet mesteren til side, så at øksen kun strejfede armen, fra hvilken blodet straks strømmede ud. Martin, der jo var tyk og ubehjælpsom, tabte ligevægten, snublede over høvleblokken, hvor netop læredrengen arbejdede, og faldt. Alle styrtede sig nu imod den rasende Konrad, som svang den blodige økse og med forfærdelig stemme hylede: "Til Helvede skal han fare – til

Helvede!" Med kæmpekræfter slyngede han dem alle bort fra sig. Han langede ud til et nyt slag, der utvivlsomt havde gjort det af med den stakkels mester, som lå og stønnede og pustede på gulvet; men da viste Rosa sig bleg som døden i værkstedets dør. Så snart Konrad så hende, blev han som stivnet til en billedstøtte stående med den højt svungne økse. Så kastede han øksen langt bort, slog sig for brystet og råbte med en stemme, der trængte alle gennem marv og ben: "Å, du Himlens retfærdige Gud, hvad er det, jeg har gjort?" og styrtede fra værkstedet ud i det fri. Ingen tænkte på at forfølge ham.

Nu blev den stakkels mester Martin med megen anstrengelse rejst op; men det viste sig straks, at øksen kun var trængt ind i kødet i armen, og at såret slet ikke kunne kaldes betydeligt. Den gamle hr. Holzschuer, som Martin havde revet med i sit fald, fik man nu også trukket frem mellem høvlspånerne, og man beroligede så godt som muligt fru Marthes børn, der ustandseligt skreg og hylede over den gode fader Martin. Han selv var nu ganske betuttet og mente, at hvis denne djævel af en svend ikke havde ødelagt det smukke fad, så brød han sig ikke så meget om såret.

Man kom med bærestole til de gamle herrer; for også Holzschuer havde slået sig temmelig slemt i faldet. Han dadlede et håndværk, som havde sådanne mordinstrumenter til sin rådighed, og besvor Friedrich jo før jo hellere igen at ofre sig til det skønne billedstøberi og de ædle metaller.

Friedrich og Reinhold, som båndet havde truffet hårdt, og som følte sig ligesom lammet i alle lemmer, listede forknyt tilbage til byen, da tusmørket allerede var ved at falde på. Da hørte de en sagte stønnen og sukken bag et hegn. De blev

stående, og snart rejste der sig en høj skikkelse, som de øjeblikkelig genkendte som Konrad, og for hvilken de veg sky tilbage.

"Ak, I kære svende," udbrød Konrad med klynkende røst, "bliv dog ikke så forskrækkede for mig; I anser mig for en djævelsk morderhund! – Ak, det er jeg jo slet ikke, det er jeg jo slet ikke. Jeg kunne jo ikke handle anderledes, jeg måtte slå den tykke mester ihjel – egentlig burde jeg gå med jer igen og gøre det alligevel, hvis det på nogen mulig måde lod sig gøre – men nej, nej, det er alt sammen forbi; I ser mig ikke igen! – Hils den skønne Rosa, som jeg elsker over al måde; sig til hende, at jeg altid vil bære hendes blomster på hjertet og smykke mig med dem, når jeg – men hun hører måske fra mig i fremtiden. Lev vel, lev vel, I kære, brave svende!" – Med disse ord styrtede Konrad ustandseligt af sted over markerne.

"Der er noget særligt ved denne yngling," sagde Reinhold, "vi kan slet ikke veje eller måle hans gerninger efter en almindelig målestok: måske den hemmelighed, der tyngede på hans bryst, en gang i fremtiden kommer for dagens lys."

Reinhold forlader mester Martins hus

Så lystigt, som det ellers gik til på mester Martins værksted, så sørgeligt var det nu blevet. Reinhold, der ikke var skikket til noget arbejde, holdt sig indelukket i sit kammer, og Martin, der havde den sårede arm i bind, skældte og smældte uophørligt over den afskyelige fremmede svends misgerning. Rosa, ja, selv fru Marthe og hendes drenge skyede skuepladsen for den slemme begivenhed, og således hørte man kun Friedrich arbejde, dumpt og hult, som man hører brændehuggeres slag i den ensomme skov ved vintertid; han måtte nu ganske alene med besvær gøre det store fad færdigt.

Dyb sørgmodighed opfyldte snart ganske Friedrichs tanker; for nu troede han tydeligt at have iagttaget, hvad han for længe siden havde frygtet. Han nærede ingen tvivl om, at Rosa elskede Reinhold. Ikke blot var ellers al venlighed og mange søde ord blevet henvendt til Reinhold alene; men han havde jo nu bevis nok, siden Rosa, efter at Reinhold ikke mere kunne komme ud til værkstedet, heller ikke mere tænkte på at gå derud og hellere blev hjemme, måske vel endog for at pleje den elskede omhyggeligt. Om søndagen, da alle drog lystigt ud, da mester Martin, som så nogenlunde var kommet sig af sit sår, indbød ham til at vandre med ham og Rosa til Aller-engen, afslog han indbydelsen, og ganske tilintetgjort af smerte og elskovsnød gik han ene ud til landsbyen og til den høj, hvor han først havde

truffet Reinhold. Han kastede sig ned i det høje græs blandt blomsterne, og mens han tænkte på, hvorledes den skønne, håbefulde stjerne, der havde lyst for ham på hele hans vej til hjemmet, nu ved målet pludselig var sunket ned i den dybe nat, hvorledes nu hele hans færd lignede en drømmers trøstesløse anstrengelser, når han strækker sine længselsfulde arme ud efter tomme gøglebilleder, da styrtede tårerne ud af hans øjne og ned på blomsterne, der bøjede deres små hoveder, som om de klagede over den unge svends bitre sorg. Selv vidste Friedrich ikke, hvorledes det gik til, at de dybe suk, der vældede ud af hans betyngede bryst, blev til ord og toner. Han sang følgende sang:

Hvor er du, håbets stjerne?
Så langt, ak, i det fjerne
du stråler kun for andre;
jeg må i mørket vandre!
Hæv jer, I susende aftenvinde,
slå mod mit bryst,
væk al dræbende lyst,
al dødens smerte,
så mit hjerte,
af blodige tårer vædet,
i trøstesløs længsel stedet,
må briste!
Hvad hvisker så blidt der oppe,
I træer, i jeres toppe?
I skyer med gylden bræmme,
skønt jeg jer skønhed må prise,
jeg kan dog ikke glemme!
I skal min grav mig vise.
Kun den kan håb mig love,
i den kan jeg roligt sove.

Når den dybeste sørgmodighed blot kan finde tårer og ord, så opløser den sig ofte til en mild smerte, ja, der kan også lyse et mildt skær af håb i sjælen. Således følte Friedrich sig vidunderlig styrket og trøstet, da han havde sunget sangen. Aftenvinden, de dunkle træer, som han havde påkaldt i sangen, brusede og ligesom hviskede med trøstende stemme, og som søde drømme om fjern herlighed, om fjern lykke, drog gyldne striber op på den mørke himmel. Friedrich rejste sig og vandrede ned ad højen hen imod landsbyen. Da var det, som

om Reinhold ligesom den gang, da han først havde truffet ham, gik ved siden af ham. Alle de ord, som Reinhold havde talt, faldt ham igen ind. Da han nu tænkte på Reinholds fortælling om væddestriden mellem de to malere, der var venner, da faldt det som skæl fra hans øjne. Han var jo ganske sikker på, at Reinhold allerede tidligere måtte have set og elsket Rosa. Kun denne kærlighed drev ham til Nürnberg, til mester Martins hus; og med kappestriden mellem de to mente han ikke andet end hans og Friedrichs bejlen til den skønne Rosa. – Friedrich hørte på ny de ord, som Reinhold den gang sagde: "At kæmpe for den samme pris, bravt, uden lumsk baghold, skulle det ikke forene sande venner endnu mere sådan ret af hjertens grund end sætte splid mellem dem? Skulle smålig misundelse eller vel endog lumskt had finde plads i ædle hjerter?" – "Ja," udbrød Friedrich højt, "ja, min hjertens ven, til dig selv vil jeg henvende mig uden al tilbageholdenhed; du selv skal sige mig, om hvert håb er forsvundet for mig."

Det var allerede langt ud på morgenen, da Friedrich bankede på Reinholds dør. Da alt var stille derinde, åbnede han døren, der ikke som ellers var låset, og trådte ind. I samme øjeblik blev han stående stiv som en billedstøtte. Rosa i al sin skønheds glans, i al sin dyd – et herligt billede i legemsstørrelse stod foran ham på staffeliet, vidunderligt belyst af morgensolens stråler. Malerstokken, der var kastet på bordet, de våde farver på paletten viste, at der lige var blevet malet på billedet.

"Kære Rosa – Rosa! – å, du Himlens herre!" sukkede Friedrich. Da klappede Reinhold, der var trådt ind efter ham, ham på skulderen og sagde smilende: "Nå, Friedrich, hvad siger du til mit billede?" Friedrich trykkede ham til sit bryst og sagde:

"Du herlige menneske – du store kunstner! Ja, nu er alt klart. Du – du har vundet den pris, som jeg stakkel var dristig nok til at kæmpe for. Hvad er jeg imod dig? Hvad er min kunst mod din? Ak! Jeg havde vel også mangt og meget på hjerte! – Le blot ikke af mig, kære Reinhold; ser du – jeg tænkte på, hvor herligt det måtte være at forme Rosas yndige skikkelse og støbe den i det fineste sølv; åh, det er jo en barnagtig færd – men du – du! Hvor hun smiler yndigt til dig i al sin skønheds pragt! – Ak, Reinhold, Reinhold, lyksalige menneske! Ja, hvad du den gang sagde, det sker nu virkelig. Vi har begge kæmpet; du har sejret, du måtte sejre! Men jeg fortsætter med at være din med hele min sjæl. Dog, jeg må forlade huset og mit hjem; jeg måtte jo gå til grunde, hvis jeg nu skulle se Rosa igen – tilgiv mig det, min kære, kære, herlige ven! Endnu i dag, straks i dette øjeblik vil jeg flygte, ud i den vide verden, hvorhen min elskovssmerte og min trøstesløse elendighed driver mig!"

Med disse ord ville Friedrich ile ud af stuen, men Reinhold holdt fast på ham, idet han sagde: "Du skal ikke gå; for der kan endnu ske noget helt andet end det, du mener. Det er nu på tide, at jeg siger dig alt, hvad jeg hidtil fortav. Du ved jo nu godt, at jeg ikke er bødker, men maler, og jeg håber, du ser på billedet, at jeg ikke behøver at regne mig blandt de ringeste kunstnere. I min ungdom drog jeg til Italien, til kunstens land. Dér lykkedes det mig at få store mestre til at tage sig af mig og med levende ild at nære den lue, der flammede i mig. Således skete det, at jeg snart svang mig op, at mine billeder blev berømte i hele Italien, og at den mægtige hertug af Florens drog mig til sit hof. Den gang ville jeg ikke vide noget af tysk kunst at sige, og uden at have set jeres billeder snakkede jeg meget om

tørhed, om den dårlige tegning; om den hårdhed, som man fandt hos sådanne folk som jeres Dürer og Cranach. Men da bragte en gang en billedhandler en Madonna af Albrecht Dürer til hertugens galleri, og den rørte på en vidunderlig måde mit inderste hjerte, så at jeg vendte min hu helt fra de yppige italienske billeder og straks besluttede, at jeg i Tyskland, mit hjem, selv ville skue de mesterværker, som hele min tragten nu gik ud på. Jeg kom her til Nürnberg, og da jeg så Rosa, var jeg til mode, som om den Maria, der så vidunderligt havde lyst op i mit indre, vandrede livagtigt på jorden. Det gik mig som dig, kære Friedrich: Hele mit væsen blussede op i lyse elskovsluer; jeg så kun og tænkte kun på Rosa. Alt andet var forsvundet fra min hu og selv kunsten kun noget værd for mig, fordi jeg hundrede gange atter og atter kunne tegne og male Rosa. Jeg agtede at nærme mig jomfruen på kæk italiensk vis, men alle mine anstrengelser var forgæves. Der gaves intet middel til på en naturlig måde at gøre sig bekendt i mester Martins hus. Jeg tænkte endelig, at jeg ligefrem ville bejle til Rosa; da hørte jeg, at mester Martin havde besluttet kun at give sin datter til en dygtig bødkermester. Jeg fattede derfor den eventyrlige beslutning at lære bødkerhåndværket i Strassburg og så begive mig til mester Martins værksted. Resten overlod jeg til Himlens styrelse. Du ved, hvorledes jeg har udført min beslutning; men du skal endnu erfare, at mester Martin for nogle dage siden har sagt til mig, at jeg ville blive en dygtig bødker og skulle være ham ret kær som svigersøn; for han mærkede nok at jeg bejlede til Rosas gunst, og at hun holdt meget af mig."

"Kan det da være anderledes?" udbrød Friedrich med heftig smerte. "Ja, ja, din vil Rosa blive! Hvor kunne jeg stakkel håbe

på sådan en lykke?"

"Du glemmer," fortsatte Reinhold, "du glemmer, min kære broder, at Rosa selv endnu slet ikke har stadfæstet, hvad den listige mester Martin mener at have set. Det er sandt, at Rosa hidtil har opført sig meget venligt og sødt; men et elskende hjerte røber sine følelser på en anden måde. – Lov mig, min broder, at du endnu i tre dage vil forholde dig rolig og arbejde på værkstedet som ellers. Jeg kunne nok arbejde igen; men siden jeg har malet ivrigere på dette billede, væmmes jeg ubeskriveligt ved det dumme håndværk der ude. Jeg kan i fremtiden ikke tage nogen økse i hånden, hvad der så end sker. Om tre dage vil jeg åbent sige dig, hvorledes det står til mellem Rosa og mig. Hvis jeg virkelig skulle være den lykkelige, til hvem Rosa har vendt sin hu i kærlighed, så kan du drage bort og erfare, at tiden læger selv de dybeste sår." – Friedrich lovede at afvente sin skæbne.

Han undgik omhyggeligt at se Rosa, og da den tredje dag kom, bævede hans hjerte af frygt og ængstelig spænding. Han listede som drømmende omkring i værkstedet, og hans ubehændighed gav mester Martin berettiget grund til at skænde vrantent, hvad der ellers slet ikke var hans vis. I det hele taget syntes der at være hændt mesteren noget, som røvede al hans glæde. Han talte meget om skammelig list og utaknemmelighed uden at forklare tydeligere, hvad han mente dermed. Da det endelig blev aften, og Friedrich gik tilbage til byen, kom en rytter ham i møde i nærheden af porten, og han genkendte Reinhold. Da denne fik øje på Friedrich, udbrød han: "Nå, så træffer jeg dig jo, som jeg ville!" Derpå sprang han af hesten, slyngede tømmerne om armen og tog vennens hånd.

"Lad os gå et stykke sammen med hinanden," sagde han, "nu kan jeg sige dig, hvorledes det går med min kærlighed." Friedrich lagde mærke til, at Reinhold havde de samme klæder på, som han havde båret, da de første gang traf hinanden, og at han førte en pakket ransel med sig. Han så bleg og bekymret ud.

"Til lykke!" udbrød Reinhold noget vildt. "Til lykke, min kære broder! Nu kan du hamre løs på dine fade; jeg viger for dig, jeg har lige taget afsked med den skønne Rosa og den værdige mester Martin."

"Hvorledes?" sagde Friedrich, idet han fo'r sammen, som om han var ramt af et lyn. "Du vil af sted, skønt mester Martin vil have dig til svigersøn, og Rosa elsker dig?"

"Nej, min kære broder," svarede Reinhold, "det er noget, som din skinsyge har bildt dig ind. Det ligger nu klart for dagen, at Rosa ville have taget mig til mand af lutter fromhed og lydighed, men at der ikke gløder nogen gnist af kærlighed for mig i hendes iskolde hjerte. Ha ha! Jeg kunne være blevet en dygtig bødker! Om hverdagen skulle jeg have skrabet bånd og høvlet staver med drengene, om søndagen være vandret til St. Katharina eller St. Sebalds-kirken med min ærbare hustru, og om aftenen ud på Aller-engen, år ud, år ind!"

"Spot ikke en dygtig borgers jævne, uskyldige liv," afbrød Friedrich Reinhold, der lo højt. "Hvis Rosa ikke elsker dig, så er det virkelig ikke hendes skyld."

'"Du har ret," sagde Reinhold; "det er også kun min dumme manér; når jeg føler mig krænket, larmer jeg som et forkælet barn. Du kan tænke dig, at jeg talte med Rosa om min kærlighed og om hendes faders gode vilje. Da styrtede tårer ud

af hendes øjne, og hendes hånd skælvede i min. Med bortvendt ansigt hviskede hun: "Jeg må jo føje mig i min faders vilje." Jeg havde nok! – min sælsomme vrede må lade dig, kære Friedrich, se ret ind i mit indre; du må se, at min kamp om Rosas besiddelse var et blændværk, som mine forstyrrede sanser skabte. Da jeg havde fuldendt Rosas billede, var der ro i mit indre, og ofte var jeg rigtignok på en ganske vidunderlig vis til mode, som om Rosa nu var billedet, og billedet blev til den virkelige Rosa. Det usle håndværk blev mig afskyeligt, og når hverdagslivet trådte sådan rigtig frem for mig med dette, at jeg skulle blive mester og gifte mig, da blev jeg til mode, som om jeg skulle spærres inde i et fængsel og lænkes til blokken. Og hvorledes skulle det himmelske barn, som jeg bærer i mit hjerte, kunne blive min hustru? Nej, hun skal prange i evig ungdom, ynde og skønhed i mesterværker, som min livfulde ånd vil skabe. Ak, hvor længes jeg ikke efter det! Hvor kunne jeg blive den guddommelige kunst utro? Snart vil jeg atter bade mig i din glødende duft, du herlige land, du hjem for al kunst!"

Vennerne var kommet til det sted, hvor den vej, som Reinhold agtede at drage ad, gik til venstre.

"Her vil vi skilles!" udbrød Reinhold, trykkede Friedrich heftigt og længe til sit bryst, svang sig op på hesten og fo'r af sted. Målløs stirrede Friedrich efter ham og listede sig derpå hjem, bestormet af de sælsomste følelser.

Hvorledes Friedrich blev jaget bort fra værkstedet af mester Martin

Næste dag arbejdede mester Martin i vranten tavshed på det store fad til biskoppen af Bamberg, og Friedrich, der først nu rigtig bittert følte savnet af Reinhold, formåede ikke at få et ord, langt mindre en sang, frem. Endelig kastede Martin køllen til side, lagde armene over kors på brystet og sagde med dæmpet stemme:

"Nu er Reinhold også borte – han var en fornem maler og har holdt mig for nar med sit bødkeri. – Hvis jeg havde kunnet ane det, da han kom i huset sammen med dig og lod så flink, så kan du tro, jeg skulle have vist ham døren. Hvor kan man have sådant et åbent, ærligt ansigt og indvendig være fuld af bedrag og løgn! – Nu er han borte, og nu skal du med troskab og redelighed holde dig til mig og til dit håndværk. Hvem ved på hvilken måde du kan træde mig endnu nærmere, når du er blevet en dygtig mester, og Rosa kan lide dig – nå, du forstår mig og kan jo se at vinde Rosas gunst."

Med disse ord tog han igen køllen i hånden og arbejdede ivrigt videre. Selv vidste Friedrich ikke, hvorledes det gik til, at Martins ord skar ham i hjertet, at en sælsom angst steg op i ham og formørkede hver gnist af håb: Rosa viste sig efter lang tids forløb igen i værkstedet, men var meget tankefuld og havde

øjne, der var røde af gråd, hvilket Friedrich med sorg lagde mærke til. "Hun har grædt for hans skyld; hun elsker ham alligevel" – således lød det i hans indre, og han formåede ikke at hæve blikket op til hende, som han elskede så usigeligt.

Det store fad var blevet færdigt, og nu først blev mester Martin, da han betragtede det vellykkede arbejde, munter og i godt lune igen. "Ja, min søn," sagde han, idet han klappede Friedrich på skulderen, "ja, min søn, det bliver sådan: Hvis det lykkes dig at vinde Rosas gunst, og du laver et smukt mesterstykke, så bliver du min svigersøn, og så kan du også træde ind i mestersangernes ædle lav og vinde dig stor hæder."

Mester Martins arbejde ophobede sig nu over al måde, så at han måtte antage to svende, dygtige arbejdere, men rå knægte, der var blevet ganske vanartede på lange vandreture. I stedet for de vante lystige og glade samtaler, hørte man nu stygge vittigheder i mester Martins værksted; i stedet for Reinholds og Friedrichs yndige sange hørte man kun hæslige viser. Rosa undgik værkstedet, så at Friedrich kun så hende sjældent og flygtigt. Når han så så på hende med bedrøvet længsel, når han sukkede: "Ak, kære Rosa, når jeg dog blot igen kunne tale med jer, og I atter var så venlig som den gang, da Reinhold endnu var hos os!" så slog hun undseligt øjnene ned og hviskede: "Har I da noget at sige, kære Friedrich?" – Friedrich stod da så stiv som en pind og ude af stand til at sige et ord, og det skønne øjeblik var hurtigt flygtet bort som et lyn, der lyser op i aftenrøden og forsvinder, før man rigtig har fået øje på det.

Mester Martin holdt nu på, at Friedrich skulle begynde på sit mesterstykke; han havde selv udsøgt det skønneste, rene egetræ uden spor af årer og striber, som allerede havde ligget over fem

år i træskuret; og ingen skulle hjælpe Friedrich undtagen den gamle Valentin. Mens den stakkels Friedrich allerede var blevet mere og mere ked af håndværket på grund af svendenes råhed, snøredes nu struben sammen på ham, når han tænkte på, at dette mesterstykke for stedse skulle bestemme hans liv. Den sælsomme angst, der rejste sig i ham, da mester Martin berømmede hans trofasthed mod hans håndværk, formede sig nu på en frygtelig måde stadig mere og mere tydeligt. Han vidste nu, at han ville gå skændigt til grunde, hvis han ofrede sig til et håndværk, der var hans af kunsten helt opfyldte sind så fuldstændig imod. Reinhold og billedet af Rosa kom ham ikke ud af tankerne; men hans kunst syntes ham også igen tit stå der i sin fulde glorie. Ofte, når han under sit arbejde var lige ved at blive overvældet af den pinlige følelse, at det var en ynkelig færd, han hengav sig til, foregav han sygdom og ilede hen til St. Sebalds kirken. Dér betragtede han i timevis Peter Vischers vidunderlige monument og udbrød så henrykt: "O, store Gud, at udtænke sådant et værk – at udføre det! – Gives der dog noget herligere på Jorden?" Og når han så måtte vende tilbage til sine bånd og staver og tænke på, at han kun således kunne vinde Rosa, så var det, som om gloende kløer greb ind i hans sårede hjerte, og som om han måtte gå trøstesløs til grunde i den uhyre store kval. I drømme kom ofte Reinhold og bragte ham sælsomme tegninger til kunstfærdige skilderier, i hvilke Rosas skikkelse på en vidunderlig måde var indvævet, snart som en blomst, snart som en engel med små vinger. Men der manglede noget i det, og han opdagede, at Reinhold havde glemt hjertet i Rosas billede, og han tegnede det nu. Så var det, som om alle blomster og blade i tegningen syngende rejste sig

og udåndede sød duft. Og de ædle metaller viste ham i et funklende spejl Rosas billede, som om hun længselsfuldt strakte armene ud efter den elskede, som om billedet svandt hen som i mørk tåge, og hun selv, den skønne Rosa, trykkede ham til sit bryst, fuld af salig attrå. – Mere og mere dræbende blev hans tilstand under det usalige bødkerarbejde. Så søgte han trøst og hjælp hos sin gamle mester Johannes Holzschuer. Denne tillod, at Friedrich i hans værksted tog fat på et arbejde, som han havde udtænkt, og hvortil han i lang tid havde sammensparet den løn, han fik hos mester Martin, for at kunne anskaffe det nødvendige guld. Således skete det, at Friedrich, hvis ligblege ansigt retfærdiggjorde hans foregivende om, at han var ramt af en tærende sygdom, næsten slet ikke arbejdede i værkstedet, og at der gik måneder, uden at han gjorde den mindste smule ved sit mesterstykke, det store fad. Mester Martin gjorde ham ivrigt forestillinger om, at han dog i alt fald skulle arbejde så meget, som hans kræfter tillod, og Friedrich var rigtignok en gang imellem nødt til at gå til den forhadte høvleblok og tage øksen i hånden. Mens han arbejdede, trådte mester Martin hen til ham og så på de staver, han bearbejdede.

Da blev han ganske rød i ansigtet og udbrød: "Hvad er dette? – Friedrich, hvad er dette for noget arbejde? Har en svend lavet disse staver, en svend, der vil være mester, eller er det en enfoldig læredreng, der har snuset her omkring i værkstedet for tre dage siden? Friedrich, tag dig dog sammen; hvad er det for en djævel, der er faret i dig og plager dig? – Mit dejlige egetræ! Dit mesterstykke! – Å, du klodsede, tankeløse fyr!"

Overvældet af alle helvedes kvaler, der brændte i ham, kunne Friedrich ikke længere styre sig; han kastede øksen langt bort

og råbte: "Mester – nu er alt forbi – ja, om det så skal koste mig livet, om jeg skal forgå i usigelig elendighed, jeg kan ikke mere arbejde i dette usle håndværk, fordi jeg med uimodståelig magt føler mig draget til min herlige kunst. Ak, jeg elsker jeres Rosa usigeligt, som ingen anden på Jorden formår at elske hende – kun for hendes skyld har jeg udført dette forhadte arbejde her! – Nu har jeg tabt hende; jeg ved det, jeg bukker også snart under af sorg; men der er nu intet at gøre ved det. Jeg vender tilbage til min herlige kunst, til min værdige gamle mester Johannes Holzschuer, som jeg skændigt har forladt."

Mester Martins øjne funklede som flammende kerter. Han formåede næppe at tale af raseri og stammede: "Hvad – også du – løgn og bedrag – du har bedraget mig – du kalder det et usselt håndværk – bødkeriet! Bort fra mine øjne, du skammelige knægt, bort med dig!"

Med disse ord greb mester Martin den stakkels Friedrich i skulderen og kastede ham ud af værkstedet. De rå svendes og læredrenges hånlatter fulgte ham. Kun den gamle Valentin foldede hænderne, så tankefuldt ud for sig og sagde: "Jeg har nok mærket, at den gode svend tænkte på noget højere end på vore fade." – Fru Marthe græd meget, og hendes drenge skreg og jamrede efter Friedrich, som havde leget så venligt med dem og givet dem mangt et godt stykke bagværk.

Slutning

Hvor vred mester Martin nu end kunne være på Reinhold og Friedrich, måtte han dog tilstå, at med dem var al glæde og al lyst veget bort fra værkstedet. Af de nye svende havde han daglig ikke andet end ærgrelser og fortrædeligheder. Han måtte passe på hver ubetydelighed og havde besvær og anstrengelse nok med at få selv det mindste arbejde gjort efter sit hoved. Ganske nedtrykt af daglige bekymringer sukkede han siden ofte: "Ak, Reinhold, ak, Friedrich, havde I ikke narret mig så skændigt, var I dog blevet dygtige bødkermestre!" Det gik ofte så vidt, at han omgikkes med tanken om helt at opgive alt arbejde.

I en sådan mørk stemning sad han en gang om aftenen i sit hus, da hr. Jacobus Paumgartner og sammen med ham mester Johannes Holzschuer trådte ganske uventet ind. Han mærkede nok, at der nu ville blive talt om Friedrich, og hr. Paumgartner ledte da også meget snart samtalen hen på ham, og mester Holzschuer begyndte at prise ynglingen på alle mulige måder. Han mente, at det var sikkert, at Friedrich med sådan en flid og med sådanne gaver ikke blot kunne blive en fortræffelig guldsmed, men også ligefrem træde i Peter Vischers fodspor som en herlig billedstøber. Nu begyndte hr. Paumgartner at skænde heftigt over den uværdige opførsel, som mester Martin havde vist imod den stakkels svend, og de holdt begge to på, at når Friedrich var blevet en dygtig guldsmed og billedstøber,

skulle han give ham Rosa til hustru, såfremt hun holdt af Friedrich, der var ganske opfyldt af kærlighed til hende.

Mester Martin lod dem tale ud; så tog han sin hue af og sagde smilende: "I kære herrer tager jer varmt af svenden; men han har bedraget mig på en skammelig vis. Dog vil jeg tilgive ham dette, men forlang ikke, at jeg for hans skyld skal forandre min faste beslutning; om at han får Rosa bliver der nu en gang aldeles ikke tale."

I dette øjeblik trådte Rosa ind ligbleg, med forgrædte øjne; hun satte i tavshed vin og glas på bordet.

"Nå," begyndte hr. Holzschuer, "så må jeg vel give efter for den stakkels Friedrich, der vil forlade sit hjem for stedse. Han har lavet et smukt stykke arbejde, som han med jeres tilladelse, kære mester, vil forære jeres Rosa til erindring – se kun på det!" Med disse ord fremtog mester Holzschuer en lille, overordentlig kunstfærdig udført sølvpokal og rakte den til mester Martin, der var en stor ven af fine redskaber og derfor tog den og beså den med velbehag fra alle sider. Man kunne da virkelig næppe heller se noget herligere sølvarbejde end netop denne lille pokal. Sirlige ranker af vinblade og roser slyngede sig om den, og ud af roserne, ud af de bristende knopper så yndige engle frem, ligesom der på den forgyldte bund indvendig var graveret engle, der yndefuldt kærtegnede hinanden. Når man gød klar vin i pokalen, var det, som om englene dukkede op og ned i yndig leg.

"Dette bæger," sagde mester Martin, "er i sandhed udført meget sirligt, og jeg vil beholde det, hvis Friedrich modtager dets dobbelte værdi i gode guldstykker." Idet mester Martin sagde dette, fyldte han pokalen og førte den til sin mund. I

samme øjeblik blev døren sagte åbnet, og Friedrich trådte ind. Hans ansigt var ligblegt og præget af den dræbende smerte over, at han for stedse skulle skilles fra det, der var ham kærest på jorden. Så snart Rosa fik øje på ham, råbte hun med en skærende røst: "Ak, min kæreste Friedrich!" og styrtede halvt afsjælet til hans bryst.

Mester Martin satte pokalen fra sig, og da han så Rosa i Friedrichs arme, spilede han øjnene op, som om han så et spøgelse. Så tog han igen målløs pokalen og så ned i den. Derpå rejste han sig op fra stolen og råbte med høj røst: "Rosa, Rosa, elsker du Friedrich?"

"Ak," stammede Rosa, "ak, jeg kan ikke længere skjule det; jeg elsker ham, som jeg elsker mit liv; mit hjerte var jo lige ved at briste, da I jog ham bort."

"Så omfavn din brud, Friedrich! – Ja, ja, din brud!" udbrød mester Martin.

Paumgartner og Holzschuer så ganske forvirrede og forbavsede på hinanden; men mester Martin holdt pokalen i hånden og fortsatte: "Å, du Himlens Gud, er da ikke alt gået til, således som den gamle spåede: "Et skønt bo med gylden pragt skal han bringe, hvori krydrede bølger rinde og lyse engle synge fromt! – Det skønne bo med gylden pragt, har den dig ind i huset bragt, som du i favn skal kærligt tage; frygt ej, din fader vil ham vrage – din brudgom han bliver med sang og klang!" Ak, jeg stakkels dåre – dette er jo det strålende bo; her er englene og brudgommen – halløj, I herrer, nu er alting godt; alting er godt, svigersønnen er fundet!"

Den, hvis sanser nogen sinde har været hildet i en fæl drøm, så at han troede, han hvilede i en dyb sort gravens nat, og nu

vågner pludselig i den klare vår, der er fuld af duft og solglans, mens den kvinde, der er ham kærest på jorden, kommer og omslynger ham, og han ser ind i hendes skønne åsyns himmel; den, hvem dette nogen sinde er hændet, han forstår, hvorledes Friedrich var til mode, han fatter hans overvættes lyksalighed.

Han mægtede ikke at sige et ord; han holdt Rosa fast i sine arme, som om han aldrig ville slippe hende, indtil hun blidt snoede sig løs og førte ham hen til sin fader. Da udbrød han: "Å, min kære mester, er det da virkelig sandt? – Giver I mig Rosa til hustru, og kan jeg vende tilbage til min kunst?"

"Ja, ja," sagde mester Martin, "tro det dog blot! Kan jeg da gøre noget andet, siden du har opfyldt den gamle bedstemoders spådom? Nu bliver dit mesterstykke liggende –" Da smilte Friedrich ligesom forklaret af lyksalighed og sagde: "Nej, kære mester, hvis I synes, så vil jeg nu med lyst og mod fuldende mit gode fad som mit sidste bødkerarbejde og derpå vende tilbage til smelteovnen."

"Du er en god og brav fyr," udbrød mester Martin, hvis øjne funklede af glæde. "Ja, gør dit mesterstykke færdigt, og så holder vi bryllup."

Friedrich holdt redeligt sit ord; han fuldendte det store fad, og alle mestre erklærede, at et skønnere stykke arbejde var aldrig blevet gjort, hvorover da mester Martin glædede sig inderligt og i det hele taget mente, at Himlen slet ikke kunne have skænket ham nogen fortræffeligere svigersøn.

Bryllupsdagen var endelig kommet. Friedrichs mesterfad, fyldt med ædel vin og bekranset med blomster, var stillet i husets forstue. Lavets mestre med rådsherren Jacobus Paumgartner i spidsen indfandt sig med deres hustruer, og

efter dem fulgte guldsmedemestrene. Toget ville netop begive sig til St. Sebalds kirken, hvor parret skulle vies, da der lød trompetklang på gaden, og heste vrinskede og stampede uden for mester Martins hus. Martin ilede hen til karnapvinduet; da så han, at Heinrich von Spangenberg i strålende festklæder holdt uden for huset, og nogle skridt bag ved ham sad på en vælig ganger en ung prægtig ridder med blinkende sværd ved siden og høje brogede fjer i baretten, som strålede af ædelstene. Ved siden af ridderen så hr. Martin en vidunderlig skøn dame, der ligeledes var herligt klædt; hun sad på en pasgænger, hvis farve var som nyfalden sne. Pager og tjenere, strålende i brogede kjortler, dannede en kreds rundt omkring dem. Trompeterne tav, og den gamle Spangenberg råbte op til Martin: "Hejda, mester Martin, jeg kommer ikke for jeres vinkælders eller for jeres gyldens skyld, jeg kommer kun, fordi det er Rosas bryllup! Må jeg komme ind, kære mester?"

Martin mindedes vel sine ord, skammede sig lidt og ilede ned for at modtage junkeren. Den gamle herre steg af hesten og trådte hilsende ind i huset. Pager kom springende, og damen lod sig hjælpe ned af hesten af dem, hvorpå ridderen bød hende hånden og så fulgte den gamle herre. Men så snart mester Martin så den unge ridder, fo'r han tre skridt tilbage, slog hænderne sammen og udbrød: "Store Gud, det er Konrad!"

"Ja vel, kære mester," svarede ridderen smilende, "jeg er jeres svend Konrad. I må tilgive mig det sår, jeg tilføjede jer – egentlig burde jeg slå jer ihjel, kære mester, det vil I jo kunne indse; men nu har alt føjet sig helt anderledes."

Mester Martin svarede ganske forvirret, at det dog var bedre, han ikke var blevet slået ihjel, og den smule rift med øksen

havde han slet ikke brudt sig om. Da nu Martin trådte ind i værelset med de nye gæster, hvor brudeparret var sammen med de øvrige, blev alle meget forbavsede over den smukke dame, der lignede den skønne brud i den grad, at man skulle tro, det var hendes tvillingsøster. Ridderen nærmede sig med ædel anstand til bruden og sagde: "Tillad, skønne Rosa, at Konrad er til stede på jeres hædersdag. I er jo ikke mere vred på den vilde, ubesindige svend, der nær havde voldt jer stor sorg, er I vel?"

Men da nu brud og brudgom og mester Martin så ganske forundrede og forvirrede på hinanden, sagde den gamle Spangenberg: "Nå, jeg må vel hjælpe jer ud af drømmen. Det er min søn Konrad, og her kan I se hans kære hustru, der ligesom den skønne brud hedder Rosa. I mindes vel vor samtale, mester Martin. Da jeg spurgte jer, om I også ville afslå min søn at få jeres Rosa til ægte, så havde det vel sin særlige grund. Knægten var rasende forelsket i Rosa, og han bragte mig til den beslutning at opgive alle hensyn og bejle for ham. Men da jeg sagde til ham, hvor skammeligt I havde affærdiget mig, sneg han sig på en ganske vanvittig måde ind hos jer som svend for at vinde Rosas gunst og måske vel endog for at bortføre hende. Nå – I har helbredet ham med del hug over ryggen! – Hav tak for det – især da han fandt den ædle frøken, som måske, når alt kommer til alt, er den Rosa, der egentlig var i hans hjerte fra begyndelsen af."

Damen havde imidlertid med mild ynde hilst på bruden og skænket hende et rigt perlehalsbånd som bryllupsgave. "Se, kære Rosa," sagde hun så, idet hun fremtog en ganske vissen urtekost blandt de friske blomster, der prangede på hendes bryst, "det er de blomster, som du en gang gav min Konrad som

kampens pris. Han har gemt dem trofast, indtil han så mig; da blev han dig utro og skænkede mig dem; men du må ikke være vred over det."

Rosa slog undseligt øjnene ned og rødmede dybt, idet hun sagde: "Ak, ædle frue, hvorfor vil I dog tale således; kunne da junkeren nogen sinde elske mig stakkels pige? I alene var hans kærlighed; og fordi jeg nu også hedder Rosa og skal ligne jer noget, som de siger her, så bejlede han til mig, idet han dog alene mente jer."

For anden gang ville toget sætte sig i bevægelse, da trådte en yngling ind, som på italiensk vis var klædt helt i sort fløjl med sirlig kniplingskrave og kostbare gyldne kæder om halsen.

"Å, Reinhold, kære Reinhold!" udbrød Friedrich og styrtede sig til ynglingens bryst. Også bruden og mester Martin udbrød jublende: "Reinhold, vor brave Reinhold er kommet!"

"Sagde jeg dig det ikke?" sagde Reinhold, idet han ildfuldt besvarede omfavnelsen, "sagde jeg dig ikke, min hjertenskære ven, at alt endnu kunne føje sig prægtigt for dig? – Lad mig fejre din bryllupsdag med dig, jeg kommer langvejs fra i den anledning; og til evigt minde skal du hænge det maleri op i dit hus, som jeg har malet og bragt med til dig."

Så råbte han noget, og to tjenere bragte et stort billede i en prægtig gylden ramme, som forestillede mester Martin i sit værksted med sine svende, Reinhold, Friedrich og Konrad. De arbejdede på det store fad, og den skønne Rosa trådte netop ind. Alle frydedes over dette kunstværks sandhed og farvepragt.

"Ih, nej da," sagde Friedrich smilende, "det er vel dit mesterstykke som bødker? Mit ligger der ude i forstuen; men jeg skal snart lave et andet."

"Jeg ved alt," svarede Reinhold, "og priser dig lykkelig. Hold blot fast ved din kunst, som vel også bedre end min tillader, at man holder sig hjemme i sit hus og deslige."

Ved bryllupsmåltidet sad Friedrich mellem de to Rosa'er; lige over for havde mester Martin plads mellem Konrad og Reinhold. Da fyldte hr. Paumgartner Friedrichs pokal til randen med ædel vin og drak på mester Martins og hans brave svendes vel. Så gik pokalen rundt. Først tømtes den af den ædle junker Heinrich af Spangenberg og derefter af alle hæderværdige mestre, der sad om bordet, på mester Martins og hans brave svendes velgående.

Om "Mester Martin og hans svende"

Forfatter: E. T. A. Hoffmann (1776-1822).
Org.udgave: *Meister Martin der Küfner und seine Gesellen*, Gleditsch'schen Buchhandlung, Leipzig 1818.
Denne udgave baseret på: E. T. A. Hoffmann: *Fantastiske Noveller.* A. Christiansens Kunstforlag, København/Kristiania 1897.
Oversætter: Johannes Magnussen (1848-1906).
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter illustration af Camille Rogier (1810-1896) i *Contes Fantastiques de E.T.A. Hoffmann IV*, Béthune & Plon, Paris 1836.

ISBN 978-87-7979-822-9

2. ebogsudgave, tidligere udgivet som en del af ISBN 978-87-7979-057-5.

© 2022 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk